

**UCHWAŁA NR 309/VII/2018
RADY MIEJSKIEJ W ZIĘBICACH**

z dnia 29 marca 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
dla Gminy Ziębice na lata 2018 – 2025**

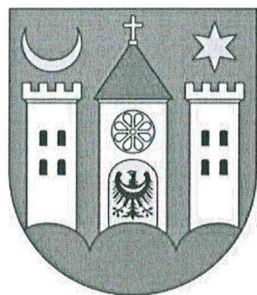
Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.) oraz art. 16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 z późn. zm.) Rada Miejska w Ziębicach uchwala, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Ziębice na lata 2018 – 2025, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ziębic.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Ziębicach

**mgr Małgorzata Majewska-
Stolarek**

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH DLA GMINY ZIĘBICE
NA LATA 2018-2025

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	4
2.	PODSTAWY PRAWNE W ZAKRESIE PLANOWANIA POLITYKI SPOŁECZNEJ W UNII EUROPEJSKIEJ	5
3.	DOKUMENTY PROGRAMOWE POLITYKI SPOŁECZNEJ	6
4.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	12
5.	STRUKTURA DEMOGRAFICZNA	14
6.	SYSTEM EDUKACJI	21
7.	ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY	25
8.	ZDROWIE	26
9.	KULTURA	28
10.	BEZROBOCIE I RYNEK PRACY	30
11.	SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	35
12.	PRZEMOC W RODZINIE	41
13.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	43
14.	PROBLEM ALKOHOLOWY	44
15.	WSPIERANIE RODZINY	47
16.	POMOC SPOŁECZNA	48
17.	INSTYTUCJONALNE FORMY POMOCY SPOŁECZNEJ	55
18.	PROGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	57
19.	MONITORING I EWALUACJA	59
20.	PLANOWANIE SPOŁECZNE W STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	60
21.	METODA TWORZENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	61
22.	IDENTYFIKACJA CELU GENERALNEGO I PRIORYTETÓW	64
23.	CELE STRATEGICZNE, KIERUNKI DZIAŁANIA I PRZEDSIĘWZIĘCIA.....	65
24.	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH	68
25.	HARMONOGRAM, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	71
26.	RAMY FINANSOWE	77
27.	SPIS TABEL, WYKRESÓW I MAP.....	79

I CZĘŚĆ WSTĘPNA

**CZĘŚĆ WSTĘPNA ZAWIERA ELEMENTARNE INFORMACJE
DOTYCZĄCE ZASAD KONSTRUOWANIA DOKUMENTU.
PRZEDSTAWIONE W NIEJ ZOSTAŁY ASPEKTY PRAWNE,
BĘDĄCE PODSTAWĄ DZIAŁANIA SAMORZĄDU LOKALNEGO,
NA KTÓRYCH OPIERA SIĘ LOKALNA POLITYKA SPOŁECZNA**

1. WSTĘP

Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z obowiązku prawnego nałożonego na samorząd gminny na mocy Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. O potrzebie stworzenia strategii decyduje także środowisko lokalne, które wykazuje duże zainteresowanie problemami społecznymi w swoim otoczeniu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Ziębice wskazuje istotne kwestie społeczne, z jakimi zmagają się mieszkańcy, a także wytycza: cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych oraz zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian. Wskazuje również na sposób realizacji podejmowanych przedsięwzięć realizowanych w ramach strategii, określa ramy finansowe oraz wskaźniki realizacji działań. Strategia jest dokumentem stworzonym na okres ośmioletni i dlatego niezbędny jest jej stały monitoring i ewaluacja realizowanych zadań. Działania te będą pomocne w dostosowywaniu celów i zadań przewidzianych do wykonania w kolejnych etapach realizacji w zależności od zmieniających się potrzeb społecznych.

Rozwój gminy opiera się na kształtowaniu celów polityki społecznej, uznając jednocześnie za J. Auleytnerem¹ za fundamentalne dziedziny polityki społecznej następujące jej obszary:

- politykę ludnościową i rodzinną
- politykę w dziedzinie zatrudnienia, płac, warunków i ochrony pracy
- politykę mieszkaniową
- politykę w zakresie ochrony zdrowia
- politykę oświatową
- politykę kulturalną
- politykę w zakresie zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej
- politykę w zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania szeroko rozumianym zjawiskom dezorganizacji społecznej oraz patologii społecznej.

¹ Auleytner J., Polska polityka społeczna. Ciągłość i zmiany. Warszawa 2004

2. PODSTAWY PRAWNE W ZAKRESIE PLANOWANIA POLITYKI SPOŁECZNEJ W UNII EUROPEJSKIEJ

W ramach polityki strukturalnej i Europejskiego Funduszu Społecznego istnieją regulacje podejmowane przez Radę, Parlament i Komisję Europejską, dotyczące Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej oraz polityki społecznej i wsparcia społecznego:

- Rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określające wspólne zasady, przepisy i normy dotyczące wdrażania pięciu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;
- Rozporządzenie (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określające zadania Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), w tym zakres udzielanego wsparcia, przepisy szczególne i rodzaje wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006;
- Rozporządzenie (UE) Nr 1304/2013 określające specyficzne postanowienia dotyczące działań, które mogą być wspierane przez EFS.

3. DOKUMENTY PROGRAMOWE POLITYKI SPOŁECZNEJ

Na poziomie europejskim i międzynarodowym:

1. „Europa 2020” jest nową strategią gospodarczą Unii Europejskiej zastępującą Strategię Lizbońską. Strategia „Europa 2020” skupia się wokół trzech powiązanych ze sobą priorytetów:

- 1) Rozwój inteligentny (rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji).
- 2) Rozwój zrównoważony (wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej).
- 3) Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną).

2. Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych ratyfikowana przez Prezydenta Polski w roku 2012 ma na celu popieranie, ochronę i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności. Dokument kładzie nacisk na prowadzenie konsultacji z osobami niepełnosprawnymi w zakresie spraw związanych z osobami niepełnosprawnymi oraz angażowanie tych osób, w tym niepełnosprawnych dzieci, w te procesy, za pośrednictwem reprezentujących je organizacji.

Na poziomie krajowym:

1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”, której głównym celem jest rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia, szczególnie osób z grup będących w gorszym położeniu na rynku pracy, rozwój ekonomii społecznej, kształcenie ustawiczne, poprawę dostępności zasobów mieszkaniowych, wsparcie rodzin w opiece nad dzieckiem, rozwój form i metod pracy z rodziną w kryzysie, wprowadzenie nowych form opieki nad osobami niesamodzielnymi, tworzenie modelu kompleksowego wsparcia osób starszych.

2. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego (SRKL), której głównym celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

3. Krajowy Program Reform (KPR), jest to kluczowy element wdrażania „Europy 2020”, którego głównym celem jest budowa trwałych podstaw wzrostu gospodarczego, przy łączeniu celów unijnych z priorytetami krajowymi.

4. Krajowy Program Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (MRPiPS). Celem głównym Programu jest ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez działania zmierzające do zwiększenia aktywności społecznej, oraz zwiększenia gotowości do podejmowania pracy, a tym samym poprawy poziomu zatrudnienia. W programie wskazano pięć celów operacyjnych:

- 1) Usługi dla aktywności i profilaktyki – ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży
- 2) Gwarancje dla przyszłości młodzieży – stworzenie szansy dla młodzieży na wejście na rynek pracy
- 3) Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko
- 4) Zapobieganie niepewności mieszkaniowej,
- 5) Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni.

Inne działania i programy rządowe:

- 1) Wsparcie dla bezrobotnych najbardziej oddalonych od rynku pracy (MRPiPS),
- 2) Wsparcie rodzin z dziećmi oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (MRPiPS),
- 3) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu poprzez wspieranie aktywności organizacji pozarządowych (MRPiPS),
- 4) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych (MRPiPS),
- 5) Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego młodzieży (MRPiPS/OHP),
- 6) Wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej poprzez zapewnienie funkcji socjalnej szkoły (MEN),
- 7) Wsparcie dla opiekunów osób niepełnosprawnych (MRPiPS),
- 8) Rozwój sektora ekonomii społecznej (MRPiPS),
- 9) Pomoc państwa w zakresie dożywiania (MRPiPS).

Na poziomie regionalnym:

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020, w której zawarto diagnozę stanu faktycznego, cele strategii, terytorialny wymiar polityki rozwoju, ramy finansowe, system wdrażania, Makrosfery, zasady monitoringu strategii oraz system wskaźników. Główny cel strategii brzmi: „Nowoczesna gospodarka i wysoka jakość życia w atrakcyjnym środowisku. Dolny Śląsk regionem koncentracji innowacyjnych podmiotów produkcyjnych i usługowych współpracujących z rozwiniętym sektorem badawczym oraz intensywnego rozwoju nowoczesnej turystyki opartej o współpracę międzyregionalną i transgraniczną, tworzących razem atrakcyjne miejsca do życia dla mieszkańców o coraz wyższych kwalifikacjach i rozwiniętej kulturze obywatelskiej”. Dokument opiera się na 8 zasadniczych celach szczegółowych: 1. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy, 2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej, 3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP, 4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa, 5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno – informacyjnych, 6. Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników, 7. Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakość życia, 8. Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne. Osiągnięcie założonych w Strategii celów, będzie możliwe dzięki skupieniu prowadzonych działań w ośmiu kluczowych grupach, nazwanych Makrosferami, skierowanych na wzmocnienie rozwoju gospodarczego Dolnego Śląska i kierujących racjonalny dobór przedsięwzięć. Do Makrosfer mających bezpośredni wpływ na konstrukcję Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych należą: Turystyka, Zdrowie i Bezpieczeństwo, Edukacja, Nauka, Kultura, Sport i Konformacja, Społeczeństwo i Partnerstwo, Przedsiębiorczość i Innowacyjność. Do każdej Makrosfery przypisano realizację celów, a do nich główne priorytety – przedsięwzięcia.²

Na poziomie lokalnym:

Strategia Rozwoju Gminy Ziębice na lata 2016-2026, została przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej w marcu 2016 roku. Strategia jest dokumentem wyznaczającym najistotniejsze kierunki rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. Określa wizję, misję, założone obszary i cele strategiczne oraz pola operacyjne, jak również wskazuje na otwarte kierunki rozwoju.

² Źródło: http://www.umwd.dolnyslask.pl/fileadmin/user_upload/Rozwoj_regionalny/SRWD/SRWD_2020-final.pdf

Strategia Rozwoju Gminy Ziębice na lata 2016-2026 została opracowana w oparciu o perspektywę wizji regionu w 2020 roku, podkreślając jego specyfikę i wskazując na indywidualne rozwiązania, odpowiednie do jego charakterystyki, wyzwań i potrzeb. Misja Gminy Ziębice została zdefiniowana w następujący sposób: „Misją Gminy Ziębice jest prowadzenie polityki rozwoju opartej na: współpracy z mieszkańcami i innymi partnerami rozwoju; bazowaniu na potencjale wewnętrznym, uwzględnieniu potrzeb grup defaworyzowanych, uwzględnieniu potrzeb środowiska naturalnego. W Strategii wyznaczono 5 obszarów i celów strategicznych, a do każdego z nich określono pola operacyjne. Ważnymi z punktu widzenia realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, będą wszystkie wymienione w Strategii Rozwoju cele strategiczne, jednak do najistotniejszych należą: „Zwiększenie poziomu partycypacji i zaangażowania obywatelskiego, transparentności funkcjonowania instytucji samorządowych oraz wzmacnianie więzi społecznych”, „Podniesienie poziomu dostępności i jakości usług edukacyjnych i włączenia społecznego oraz szersze wykorzystanie narzędzi profilaktyki zdrowotnej”.

Do akt prawnych mających istotny wpływ na konstrukcję niniejszego dokumentu jak i monitoring przyszłych działań należą:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.
3. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.
4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym.
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
6. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego.
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
8. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
9. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
10. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie .
12. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

13. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty.
14. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.
15. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny.
16. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

II

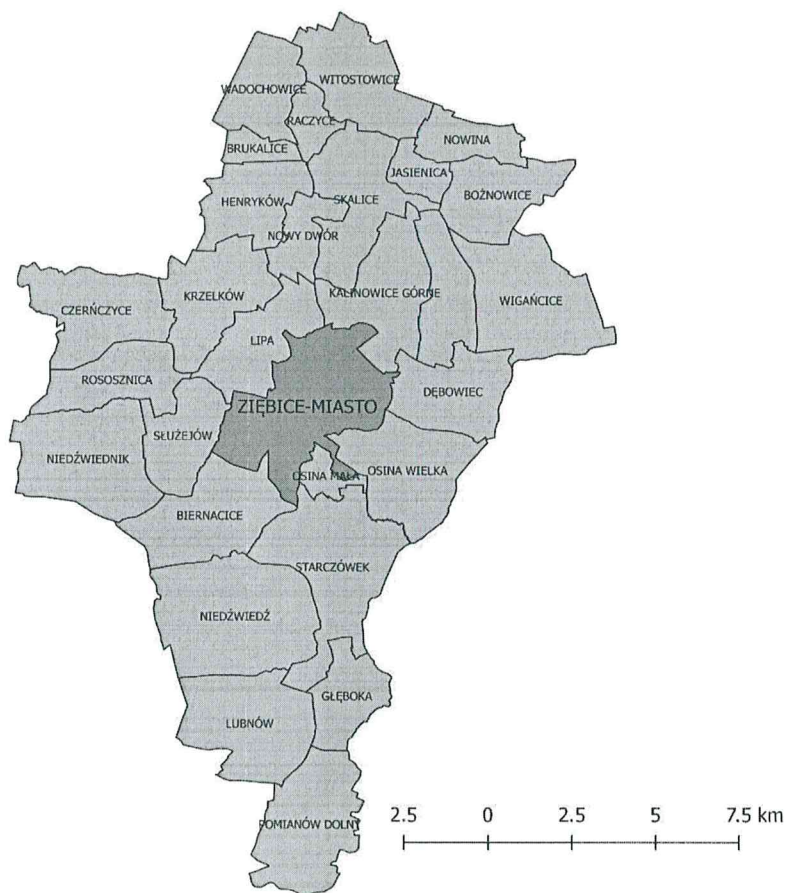
DIAGNOZA

4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Ziębice położona jest w województwie dolnośląskim, w powiecie ząbkowickim, w odległości około 62 km od Wrocławia i około 20 km od Ząbkowic Śląskich. Sąsiaduje od północy z Gminą Strzelin, od północnego-wschodu z Gminą Przeworno, od południowego wschodu z Gminą Kamiennik (województwo opolskie), od południa z gminą Paczków (województwo opolskie), a od zachodu z gminami należącymi do powiatu ząbkowickiego: Kamieniec Ząbkowicki, Ząbkowice Śląskie, Ciepłowody. Gmina zajmuje powierzchnię 22 228 ha, co stanowi 27,7% powierzchni powiatu. Obszar miasta wynosi 1507 ha (6,8% ogółu powierzchni gminy). Gmina obejmuje Miasto Ziębice oraz 29 sołectw: Biernacice, Bożnowice, Brukalice, Czerńczyce, Dębowiec, Głęboka, Henryków, Jasienica, Kalinowice Dolne, Kalinowice Górne, Krzelków, Lipa, Lubnów, Niedźwiednik, Niedźwiedź, Nowina, Nowy Dwór, Osina Mała, Osina Wielka, Pomianów Dolny, Raczyce, Rososznicza, Skalice, Służejów, Starczówek, Wadochowice, Wigańcice, Witostowice, Ziębice.

Mapa 1. Podział administracyjny Gminy Ziębice

Źródło: opracowanie własne

Tabela 1. Powierzchnia użytkowa (ha) Gminy Ziębice

Nazwa	powierzchnia ogółem	użytki rolne	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	grunty pod wodami	grunty zabudowane i zurbanizowane	użytki ekologiczne	nieużytki	tereny różne
Powiat ząbkowicki	80 153	57 110	16 730	941	4 594	2	569	207
Gmina Ziębice	22 228	18 175	2 759	103	1 115	0	66	10
% w powiecie	27,7	31,8	16,5	10,9	24,3	0,0	11,6	4,8
% w gminie	100,0	81,8	12,4	0,5	5,0	0,0	0,3	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

5. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

W opracowanej Strategii, mieszkańcy gminy zostali podzieleni na tzw. ekonomiczne grupy wiekowe, dzielące mieszkańców wg wieku ich aktywności zawodowej³. Znajomość liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym oraz w wieku poprodukcyjnym jest nierozłączna w analizie popytu i podaży na rynku pracy. Przedstawiono również analizę mieszkańców wg miejsca zamieszkania, przedstawiono liczbę urodzeń i zgonów. Tam gdzie to było możliwe została przeprowadzona analiza przestrzenna, prezentująca dane na mapach odsetkowych, jak również została zaprezentowana dynamika zjawiska w latach 2014-2016.

Ogólna charakterystyka liczby mieszkańców Gminy Ziębice

Według danych statystycznych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Ziębicach, w 2014 roku w gminie mieszkało ogółem 17 533 osoby. W 2016 roku liczba ludności zmniejszyła się wynosząc 17 114 osób (o 419 osób zameldowanych mniej). Udział procentowy mieszkańców gminy stanowił 25,7% ludności powiatu ząbkowickiego. Ze względu na płeć, udział procentowy kobiet w badanych latach był wyższy od udziału procentowego mężczyzn, pozostając na jednakowym poziomie w latach 2014-2016.

Tabela 2. Liczba ludności Gminy Ziębice ze względu na płeć w latach 2014-2016

	2014 rok		2016 rok	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Ogółem	17533	100,0	17114	100,0
Kobiety	9016	51,4	8791	51,4
Mężczyźni	8517	48,6	8323	48,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG

Struktura mieszkańców wg miejscowości zamieszkania

Miasto Ziębice zamieszkiwało 8856 osób w 2014 roku. Liczba tej miejscowości zmniejszyła się w 2016 roku do 8639 osób. Liczba mieszkańców miasta stanowiła 50,5% ogółu mieszkańców gminy. Spośród wszystkich miejscowości w gminie, liczba mieszkańców zwiększyła się w badanym okresie 2014-2016 tylko w nielicznych sołectwach: Krzelków, Lubniów, Raczyce, Nowina, Jasienica i Głęboka. W pozostałych miejscowościach liczba

³ Ze względu na brak możliwości wygenerowania z systemu informatycznego gminy danych w podziale na ekonomiczne grupy wiekowe, dane dotyczące tego podziału pochodzą z GUS

ludności uległa zmniejszeniu. O 217 osób zmniejszyła się liczba mieszkańców Miasta Ziębice, o 47 w Henrykowie, a o 27 w Niedźwiedziu.

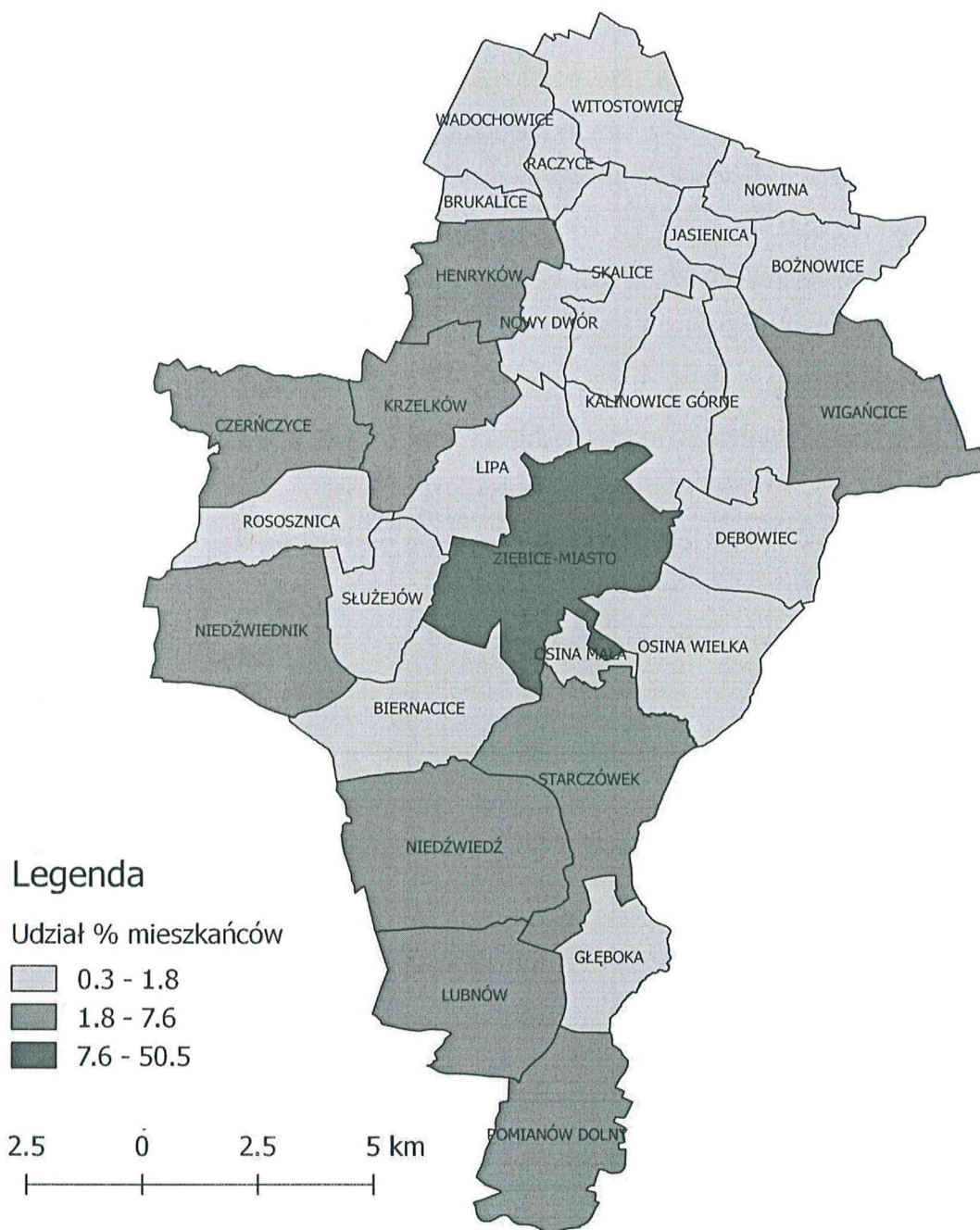
Tabela 3. Liczba mieszkańców Gminy Ziębice wg miejscowości zamieszkania w latach 2014-2016

	2014 rok		2016 rok		Wahania liczby ludności pomiędzy 2014 a 2016 rokiem
	L. osób	%	L. osób	%	
Biernacice	294	1,7	292	1,7	-2
Bożniowice	279	1,6	266	1,6	-13
Brukalice	92	0,5	89	0,5	-3
Czerńczyce	392	2,2	382	2,2	-10
Dębowiec	280	1,6	278	1,6	-2
Głęboka	135	0,8	136	0,8	1
Henryków	1344	7,7	1297	7,6	-47
Jasienica	66	0,4	67	0,4	1
Kalinowice Dolne	203	1,2	198	1,2	-5
Kalinowice Górne	155	0,9	152	0,9	-3
Krzelków	345	2,0	352	2,1	7
Lipa	182	1,0	176	1,0	-6
Lubniów	567	3,2	570	3,3	3
Niedźwiednik	447	2,5	445	2,6	-2
Niedźwiedź	632	3,6	605	3,5	-27
Nowina	62	0,4	64	0,4	2
Nowy Dwór	213	1,2	204	1,2	-9
Osina Mała	59	0,3	58	0,3	-1
Osina Wielka	302	1,7	288	1,7	-14
Pomaniów Dolny	457	2,6	451	2,6	-6
Raczyce	145	0,8	148	0,9	3
Rososznicza	334	1,9	311	1,8	-23
Skalicw	104	0,6	103	0,6	-1
Służejów	215	1,2	207	1,2	-8
Starczówek	530	3,0	514	3,0	-16
Wadochowice	244	1,4	239	1,4	-5
Wigańcice	381	2,2	372	2,2	-9
Witostowice	218	1,2	211	1,2	-7
Ziębice	8856	50,5	8639	50,5	-217
Razem	17533	100,0	17114	100,0	-419

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM

Mapa 2. Udział procentowy mieszkańców Gminy Ziębice wg miejscowości zamieszkania w 2016 roku

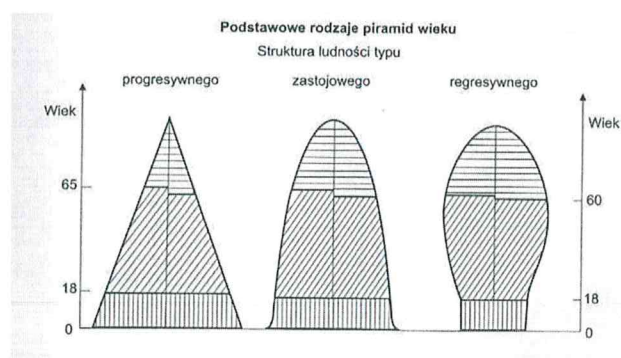

Źródło: opracowanie własne

Struktura mieszkańców wg ekonomicznych grup wiekowych⁴

Z danych statystycznych wynika, że z ogólnej liczby mieszkańców gminy w 2014 roku, osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 16,8% ludności ogółem. Grupa osób w wieku produkcyjnym stanowiła 62,5%, a w wieku poprodukcyjnym 20,7% ogółu. W 2016 roku sytuacja w podziale mieszkańców na ekonomiczne grupy wiekowe zmieniła się na niekorzyść, bowiem udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się do 16,3%, a osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 22,0%. Taka proporcja wieku poprodukcyjnego i przedprodukcyjnego wskazuje jednoznacznie, że Gmina Ziębice aktualnie jest „stara demograficznie”. Daną strukturę mieszkańców można przyporządkować piramidom wieku.

Wykres 1. Modele struktury ludności według płci i wieku (piramidy wieku i płci)

Źródło: opracowanie własne na podstawie J.Z Holzer: *Demografia*. Warszawa 2003

Model pierwszy - progresywny, wskazuje na społeczeństwo rozwijające się, gdzie przeważa jest osób młodych, charakteryzuje się dużym przyrostem naturalnym. W wieku powyżej 65 lat dominują kobiety. Drugi model – zastojowy, jest charakterystyczny dla społeczeństw, w których obserwuje się długie dożywanie seniorów – powyżej 15%. W tym modelu odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosi 25%, zerowy przyrost naturalny, a wskaźniki urodzeń i zgonów są do siebie zbliżone. Trzeci model – regresywny, to społeczeństwo, w którym liczebność urodzeń jest mniejsza niż liczba zgonów, co w długotrwałej

⁴ Ekonomiczne grupy wiekowe, to grupy ludności z uwagi na wiek zdolności do pracy tj. wiek przedprodukcyjny, czyli osoby młode do 17 roku życia, wiek produkcyjny, czyli kobiety od 18 do 59 roku życia i mężczyźni od 18 do 64 roku życia oraz wiek poprodukcyjny w przypadku kobiet powyżej 60 roku życia i mężczyzn powyżej 65 roku życia.

perspektywie doprowadzić może do wymarcia danej populacji. Model ten wskazuje również na większy udział ludności w wieku poprodukcyjnym niż ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Gmina Ziębice należy do modelu regresywnego. Potwierdza to poniższa tabela oraz dalsze analizy urodzeń i zgonów.

Analiza danych demograficznych w podziale miasto-wieś wskazała, że tylko nieco korzystniejsza sytuacja demograficzna jest na terenie wiejskim w porównaniu do terenu miejskiego gminy. W mieście udział procentowy osób w wieku przedprodukcyjnym wynosił 15,4% w 2014 roku i wykazano dalszy spadek tego odsetka aż do 15,2% w 2016 roku. W przeciwstawieniu do odsetka osób w wieku poprodukcyjnym nastąpiła duża dysproporcja, a dalsza analiza wskazała wzrost odsetka osób starszych i w wieku podeszłym.

Tabela 4. Ekonomiczne grupy wiekowe mieszkańców Gminy Ziębice w latach 2014-2016

Gmina Ziębice			
	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
2014 rok	16,8	62,5	20,7
2016 rok	16,3	61,7	22,0
Miasto Ziębice			
	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
2014 rok	15,4	62,0	22,6
2016 rok	15,2	61,1	23,8
Obszar wiejski Gminy Ziębice			
	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
2014 rok	18,2	63,1	18,7
2016 rok	17,4	62,4	20,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM

Mieszkańcy gminy w wieku powyżej 85 roku życia

Zjawisko starzenia się ludności będzie się pogłębiać, dlatego też należy podejmować działania mające na celu pomoc osobom w wieku sędziwym w ich życiu codziennym, w ich integracji ze społeczeństwem, jak również podejmować inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie ich marginalizacji.

Grupa osób w wieku starszym powyżej 85 lat w 2014 roku stanowiła w gminie 2,5% ogółu mieszkańców, a udział tej grupy zwiększył się do 2,6% w 2016 roku. W strukturze miasto – wieś udział osób powyżej 85 lat wynosił 2,8% dla mieszkańców miasta w 2016 roku. Zatem stare społeczeństwo Gminy Ziębice to w głównej mierze mieszkańcy miasta. Udział

tej grupy mieszkańców, zamieszkujących obszary wiejskie gminy wynosił 2,4% w badanych latach.

Urodzenia i zgony, przyrost naturalny, małżeństwa, rozwody

Kluczową kwestią w diagnozie sytuacji demograficznej mieszkańców gminy jest liczba urodzeń i zgonów oraz wyznaczenie na podstawie tych wartości wskaźnika przyrostu naturalnego. Polityka ludnościowa w gminie powinna uwzględniać potrzeby mieszkańców związane z fazami życia i różną sytuacją materialną oraz zwracać uwagę na problemy dotyczące w dużej mierze systemu edukacyjnego i uwarunkowań rynku pracy. Dodatkowo przy wzroście liczby najstarszych mieszkańców, powinno się opracować założenia polityki ukierunkowanej na seniorów, która winna być kompleksowa, nakierowana na godne i zdrowe starzenie się, włączając w to działania różnych organizacji i instytucji.

W 2016 roku na terenie gminy urodziło się 108 dzieci, a liczba zgonów wyniosła 272. Oznacza to przyrost naturalny na poziomie ujemnym wynoszącym $PN = -164$.

Z kolei Wskaźnik Przyrostu Naturalnego określany jest w stosunku do mieszkańców (na 100 mieszkańców wyrażany w %). Wyniósł on $WPN = -1,0\%$ w 2016 roku.

Tabela 5. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Gminie Ziębice w 2016 roku

Urodzenia	108
Zgony	272
PN	-164
WPN	-1,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM

Liczba zawartych małżeństw na terenie gminy w 2016 roku wynosiła 75, a liczba rozwodów 41.

Migracje

Liczba osób napływających na dany obszar zależy w wielu przypadkach od różnych czynników, ale przede wszystkim w czasach współczesnych od możliwości zatrudnienia w danej gminie lub w jej pobliżu. Jeżeli w grę nie wchodzi dla pewnych grup ludności zatrudnienie, to ważnymi czynnikami są jakość środowiska przyrodniczego i społecznego, cena mieszkań (ziemi), koszty utrzymania, dostępność do infrastruktury a także więź rodzinna. Wg definicji z GUS, migracje wewnętrzne to zmiany miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego)

w obrębie kraju, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy, w tym: w przypadku gmin miejsko - wiejskich, zmiany miejsca zamieszkania w obrębie gminy, z terenów wiejskich na miejskie lub odwrotnie. Fakt przybycia (tj. zameldowania) do danej jednostki administracyjnej w celu zamieszkania określa się mianem napływu migracyjnego (wędrownego), wyjazdu - w celu zamieszkania w innej jednostce - mianem odpływu migracyjnego (wędrownego). Saldo migracji to różnica między liczbą zameldowań i wymeldowań.⁵

Wg danych z GUS w 2016 roku w Gminie Ziębice zameldowano łącznie 150 osób w ruchu wewnętrznym, oraz 7 z zagranicy. Łączna liczba osób wymeldowanych w ruchu wewnętrznym wynosiła 199, oraz 17 osób zostało wymeldowanych za granicę.

Saldo migracji wewnętrznych wyniosło SMW= -49, a saldo migracji zagranicznych SMZ= -10.

⁵ http://old.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-366.htm

6. SYSTEM EDUKACJI

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego.

Dane na temat placówek oświatowych dotyczą roku szkolnego 2016/2017 (baza SIO, stan na 30 września) i zostały przygotowane przez Gminne Centrum Edukacji i Sportu w Ziębicach.

Na terenie Gminy Ziębice funkcjonują placówki oświatowe publiczne oraz niepubliczne: Przedszkole Miejskie Nr 1 w Ziębicach, Przedszkole na Orlej Polanie w Ziębicach, Przedszkole Publiczne w Henrykowie, Przedszkole w Niedźwiedziu, Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu z oddziałami Przedszkolnymi w Niedźwiedziu i Starczówku, Szkoła Podstawowa Nr 2 w Ziębicach, Szkoła Podstawowa Nr 4 w Ziębicach, Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Lubnowie im. ks. Jana Twardowskiego, Szkoła Podstawowa w Henrykowie, Publiczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Starczówku, Publiczne Gimnazja w Ziębicach i Henrykowie.

Ogólna liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli publicznych i niepublicznych wynosiła 368. W podziale na wiek dzieci, najczęściej odnotowano dzieci 5 letnich (29,1%), 4 letnich (28,3%) i 3 letnich (23,4%).

Tabela 6. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli publicznych i niepublicznych na terenie Gminy Ziębice w roku szkolnym 2016/2017

Razem	2,5 lat	3 lata	4 lata	5 lat	6 lat
Przedszkole Miejskie Nr 1 w Ziębicach	0	32	37	38	15
Przedszkole na Orlej Polanie w Ziębicach	1	37	26	31	30
Przedszkole Publiczne w Henrykowie	0	12	31	35	21
Przedszkole w Niedźwiedziu	1	5	10	3	2
Razem	2	86	104	107	68
% razem	0,5	23,4	28,3	29,1	18,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych oświatowych

Łącznie do 6 szkół podstawowych uczęszczało 930 uczniów w badanym roku szkolnym. Najwięcej uczniów uczyło się w Szkole Podstawowej Nr 4 w Ziębicach. Do 2 gimnazjum uczęszczało 415 uczniów, w tym do Publicznego Gimnazjum w Ziębicach 310 uczniów, a do Publicznego Gimnazjum w Henrykowie 105 uczniów.

Tabela 7. Liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie Gminy Ziębice w roku szkolnym 2016/2017

Nazwa placówki	Liczba uczniów
Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu z oddz. Przedszkolnym w Niedźwiedziu i Starczówku	47
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. H. Sienkiewicza w Ziębicach	240
Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Kombatantów Ziemi Ziębickiej w Ziębicach	348
Szkoła Podstawowa w Henrykowie	222
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Lubniowie	61
Publiczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Starczówku	12
Razem	930
Publiczne Gimnazjum w Ziębicach	310
Publiczne Gimnazjum w Henrykowie	105
Razem	415

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych oświatowych

Istotnym elementem w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych jest świetlica szkolna. Podstawą funkcjonowania świetlicy szkolnej jest ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty. W w/w ustawie wymienione są statutowe zadania szkoły, z których wynika, że szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania ze świetlicy.

Świetlica szkolna jest integralną częścią szkoły przeznaczoną dla uczniów nie tylko klas młodszych, ale przede wszystkim dla uczniów pozbawionych opieki rodziców w czasie ich pracy zawodowej. Prowadzi zorganizowaną działalność opiekuńczo - wychowawczą w celu racjonalnego wykorzystania czasu wolnego wychowanków.

Zajęcia świetlicowe na terenie gminy prowadzą: Szkoła Podstawowa Nr 2, Gimnazjum Publiczne, Szkoła Podstawowa Nr 4, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Henrykowie. Łącznie do świetlic szkolnych uczęszczało ponad 520 dzieci.

Baza sportowa i rekreacyjna

Na terenie gminy znajduje się 5 szkolnych sali gimnastycznych, 4 boiska sportowe oraz 3 place zabaw.

Współczynnik skolaryzacji

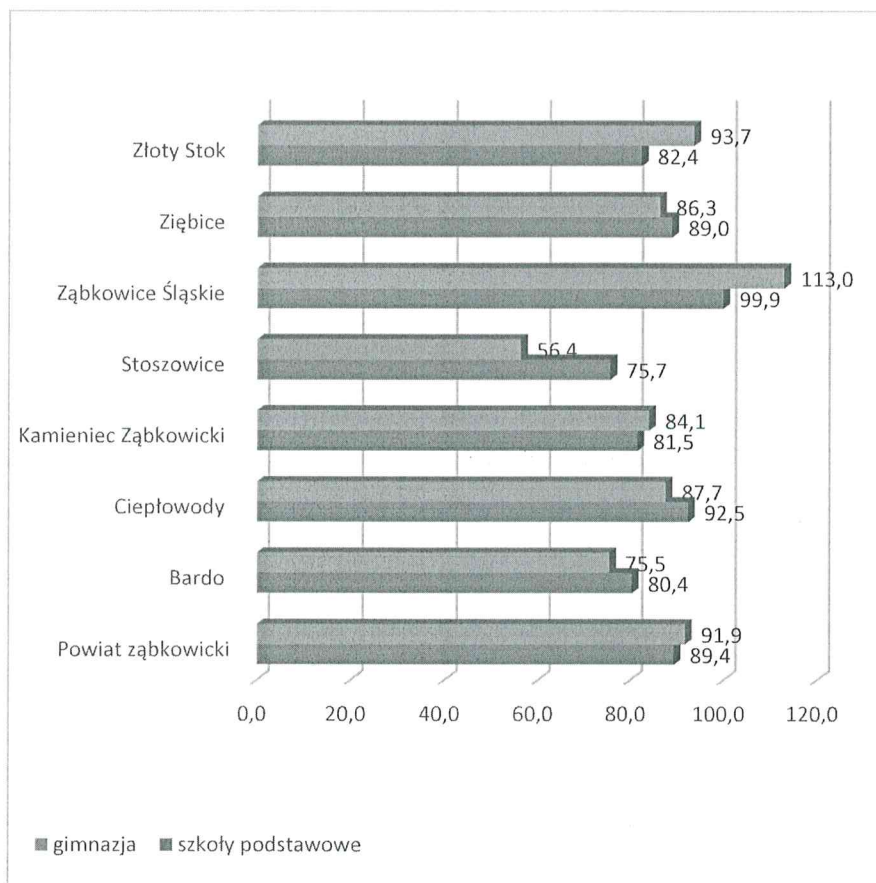
Współczynnik skolaryzacji wg danych z GUS jest miarą powszechności nauczania i wyrażony jest w ujęciu procentowym, jest on zgodny z Ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty. Rozróżnia się skolaryzację brutto i netto. Współczynnik skolaryzacji brutto wyliczamy dzieląc liczbę osób uczących się na danym poziomie kształcenia przez

liczbę ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. Jednocześnie należy podkreślić, iż współczynnik ten najwyższy jest w szkołach podstawowych i wynosi prawie 100% i maleje on w miarę przechodzenia do następnych szkół.

Współczynnik skolaryzacji brutto w powiecie ząbkowickim wyniósł w 2016 roku dla szkół podstawowych 89,4%, a dla gimnazjalnych 91,9%. W Gminie Ziębice wskaźnik ten w 2016 roku wyniósł 89,0% w przypadku szkół podstawowych i 86,3% przypadku szkół gimnazjalnych.

Wykres 2. Współczynnik skolaryzacji brutto dla gmin powiatu ząbkowickiego w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W placówkach organizowane są liczne programy i projekty skierowane do uczniów, jak również nauczycieli, w których poruszana jest problematyka dotycząca problemów społecznych i ich przeciwdziałania, problematyka promująca zdrowy styl życia, czy też problematyka zagrożeń cywilizacyjnych. W Szkole Podstawowej Nr 2 realizuje się programy: „Szkoła dbająca o bezpieczeństwo”, „Szkoła promująca zdrowie”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Trzymaj Formę”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Realizowane są następujące projekty:

„Mediacja w pracy z dziećmi i młodzieżą – mediacja rówieśnicza w podejściu kompleksowym” – projekt skierowana do nauczycieli, „Tydzień Praw Człowieka”, „Tydzień Bezpiecznego Internetu”. Zespół Szkół i Przedszkoli w Niedźwiedziu realizuje programy: „Mleko i owoce w szkole”, „Moje dziecko idzie do szkoły”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Akcja zima-grypa” realizowane wspólnie z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Ząbkowicach Śląskich”. Szkoła Podstawowa Nr 4 realizowała programy: „Rozwiązywanie sytuacji konfliktowych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu” (szkolny program wychowawczy), „Kształtowanie prawidłowych nawyków dbania o zdrowie własne i innych osób” (szkolny program profilaktyczny), „Bezpieczna i przyjazna szkoła”, „Nie pal przy mnie proszę”, Akademia Bezpiecznego Puchatka”, „Moje dziecko idzie do szkoły”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Bieg po zdrowie”.

7. ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego informuje nas o podstawowych definicjach do niniejszego rozdziału. Zgodnie z nią:

- Mieszkaniowy zasób gminy, to lokale stanowiące własność gminy albo gminnych osób prawnych lub spółek handlowych utworzonych z udziałem gminy, z wyjątkiem towarzystw budownictwa społecznego, a także lokale pozostające w posiadaniu samodzielnym tych podmiotów;
- Lokal, to miejsce służące do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych. Lokalem nie jest pomieszczenie przeznaczone do krótkotrwałego pobytu osób, w szczególności znajdujące się w budynkach internatów, burs, pensjonatów, hoteli, domów wypoczynkowych lub w innych budynkach służących do celów turystycznych lub wypoczynkowych.
- Lokal socjalny - lokal nadający się do zamieszkania ze względu na wyposażenie i stan techniczny, którego powierzchnia pokoi przypadająca na członka gospodarstwa domowego najemcy nie może być mniejsza niż 5m², a w wypadku jednoosobowego gospodarstwa domowego 10m², przy czym lokal ten może być o obniżonym standardzie.

Referat Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miejskiego w Ziębicach przekazał dane dotyczące zasobu mieszkaniowego gminy. W zasobie mieszkaniowym gminy w 2016 roku znajdowało się łącznie 39 budynków, z których w mieście Ziębice usytuowanych jest 25 budynków oraz na terenach wiejskich gminy usytuowanych jest 14 budynków.

W budynkach stanowiących 100% własności gminy znajdowało się 149 lokali, w których zamieszkiwały 382 osoby. Powierzchnia użytkowa lokali w tych budynkach wynosiła 6 835m².

Ponadto w zasobie mieszkaniowych gminy znajdują się lokale mieszkalne w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych z udziałem gminy. Tego typu budynków odnotowano 233, w których znajdowało się 625 lokali, z łączną liczbą 2 040 mieszkańców. Powierzchnia użytkowa lokali w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych wyniosła 24 140m².

Rzeczywista liczba wyroków sądowych zobowiązujących gminę do zapewnienia lokalu socjalnego i tymczasowego pomieszczenia osobom eksmitowanym wynosiła 2 (w 2016 roku). Łącznie 2 rodziny w 2016 roku oczekiwały na eksmisję do lokalu socjalnego. W tym samym roku złożono 71 wniosków od osób najbardziej potrzebujących o zapewnienie lokalu socjalnego. W badanym roku zrealizowano 5 tego typu wniosków.

8. ZDROWIE

Na system ochrony zdrowia w Gminie Ziębice składają się Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej oraz prywatne gabinety specjalistycznej opieki medycznej. Należą do nich: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarzy Rodzinnych – spółka partnerska, NZOZ BBS Przychodnia Lekarska Bednarczyk H., Bednarczyk B., Bury Z., NZOZ Stacja Opieki, Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego, Rehabilitacji, Opieki Paliatywnej Caritas Archidiecezji Wrocławskiej, PHM Sp. z o.o, Prywatna Agencja Pielęgniarsko-Opiekuńcza, NZOZ „Agm - Med” Grażyna Markiewicz w Henrykowie, Polskie Centrum Zdrowia Instytut Medyczny Sp. z o.o. placówki w Ziębicach –szpital długoterminowy oraz przychodnia specjalistyczna.⁶

Wg danych statystycznych GUS liczba udzielanych porad w przychodniach w Gminie Ziębice w ramach podstawowej opieki zdrowotnej wynosiła w 2016 roku 68 095 ogółem, stanowiąc 22,4% porad udzielonych na terenie powiatu ząbkowickiego.

Tabela 8. Liczba udzielonych porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej gminach powiatu ząbkowickiego w 2016 roku

Nazwa	Porady ogółem	%
Powiat ząbkowicki	303 446	100,0
Bardo	26 105	8,6
Cieplowody	9 858	3,2
Kamieniec Ząbkowicki	29 681	9,8
Stoszowice	16 485	5,4
Ząbkowice Śląskie	131 221	43,2
Ziębice	68 095	22,4
Złoty Stok	22 001	7,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W gminie znajduje się 5 aptek. Apteka, to placówka ochrony zdrowia publicznego, w której osoby uprawnione świadczą usługi farmaceutyczne obejmujące zadania określone w ustawie⁷.

Wg danych z GUS liczba ludności przypadająca na aptekę ogólnodostępną na terenie gminy wynosiła w 2016 roku 2 494. Tabela pokazana poniżej przedstawia ludność przypadającą na aptekę ogólnodostępną dla gmin powiatu ząbkowickiego.

⁶ <https://zip.nfz.gov.pl/GSL/GSL/POZ>

⁷ Ustawa "Prawo farmaceutyczne" z dnia 6 września 2001 roku,

Tabela 9. Ludność przypadająca na aptekę ogólnodostępną wg gmin powiatu ząbkowickiego w 2016 roku⁸

Nazwa	Ludność na aptekę ogólnodostępną
Powiat ząbkowicki	2 772
Bardo	2 691
Kamieniec Ząbkowicki	2 775
Ząbkowice Śląskie	2 219
Ziębice	2 494
Złoty Stok	2 312

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

⁸ Brak danych dla gmin: Ciepłowody i Stoszowice

9. KULTURA

Na terenie Gminy Ziębice znajdują się obiekty, które zapewniają swoim mieszkańcom i wszystkim zainteresowanym kontakt z kulturą. Główną instytucją działającą w obszarze kultury jest Ziębickie Centrum Kultury. ZCK realizując zadania statutowe jest instrumentem realizacji zadań w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury, a także zarządzania mieniem w postaci bazy i wyposażenia placówek kulturalnych. Zadania te realizuje za pomocą środków, na które składają się dotacje z budżetu gminy oraz dochody własne⁹.

W skład Ziębickiego Centrum Kultury wchodzi: Dom Kultury w Ziębicach, Wiejski Dom Kultury w Lubnowie, świetlice wiejskie w: Biernacicach, Bożnowicach, Czerńczycach, Dębowcu, Głębokiej, Jasienicy, Kalinowicach Dolnych, Krzelkowie, Niedźwiedziu, Niedźwiedniku, Nowinie, Osinie Małej, Osinie Wielkiej, Pomianowie Dolnym, Raczycach, Rososznicy, Skalicach, Służewie, Starczówku, Wadochowicach, Wigancicach, Witostowicach oraz Miejska Biblioteka Publiczna w Ziębicach wraz z filiami w: Henrykowie, Czerńczycach, Starczówku, Witostowicach, Niedźwiedziu i Lubnowie.

Działalność instytucji kultury w Gminie Ziębice jest szeroka i zróżnicowana. W ramach otrzymanej dotacji ZCK zorganizowało lub współorganizowało 110 imprez lub innych zdarzeń kulturalnych, które zgromadziły ok 20 500 osób. W 2016 roku ZCK było organizatorem około 40 imprez i spotkań np. Jarmark Wielkanocny (120 uczestników), Koncert Majowy Laurus (110 uczestników), pokaz tańca towarzyskiego (200 uczestników), Piknik Czytelniczy na Muszli, Piknik Ekologiczny (300 uczestników), Ekoniedziela (200 uczestników), Jarmark Bożonarodzeniowy (500 uczestników), Festyn w Niedźwiedniku (200 uczestników), Festyn SOS dla Biblioteki w Niedźwiedniku (200 uczestników), Festyn „Gramy dla Karoliny” (200 uczestników). Zorganizowano również imprezy, których organizatorem był podmiot zewnętrzny przy współorganizacji ZCK tj. 34 imprezy dla około 7 220 uczestników, np. Gminny Dzień Babci i Dziadka (250 uczestników), Gminne Obchody Dnia Kobiet (200 uczestników), Koncert Dorośli Dzieciom (200 uczestników), Święto Patrona Ziębic (300 uczestników), Gminne obchody Dnia Matki w Henrykowie (250 uczestników), Festiwal Księżstwa Ziębickiego (300 uczestników), Gminny Konkurs Małych Form Teatralnych w Niedźwiedziu (300 uczestników), Powiatowy Przegląd Piosenki Obcojęzycznej (250 uczestników), Dożynki Gminne, Powiatowa Uroczystość Dnia Edukacji Narodowej (250 uczestników), Dzień

⁹ http://www.zck.ziebice.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=20&menu=47&strona=1

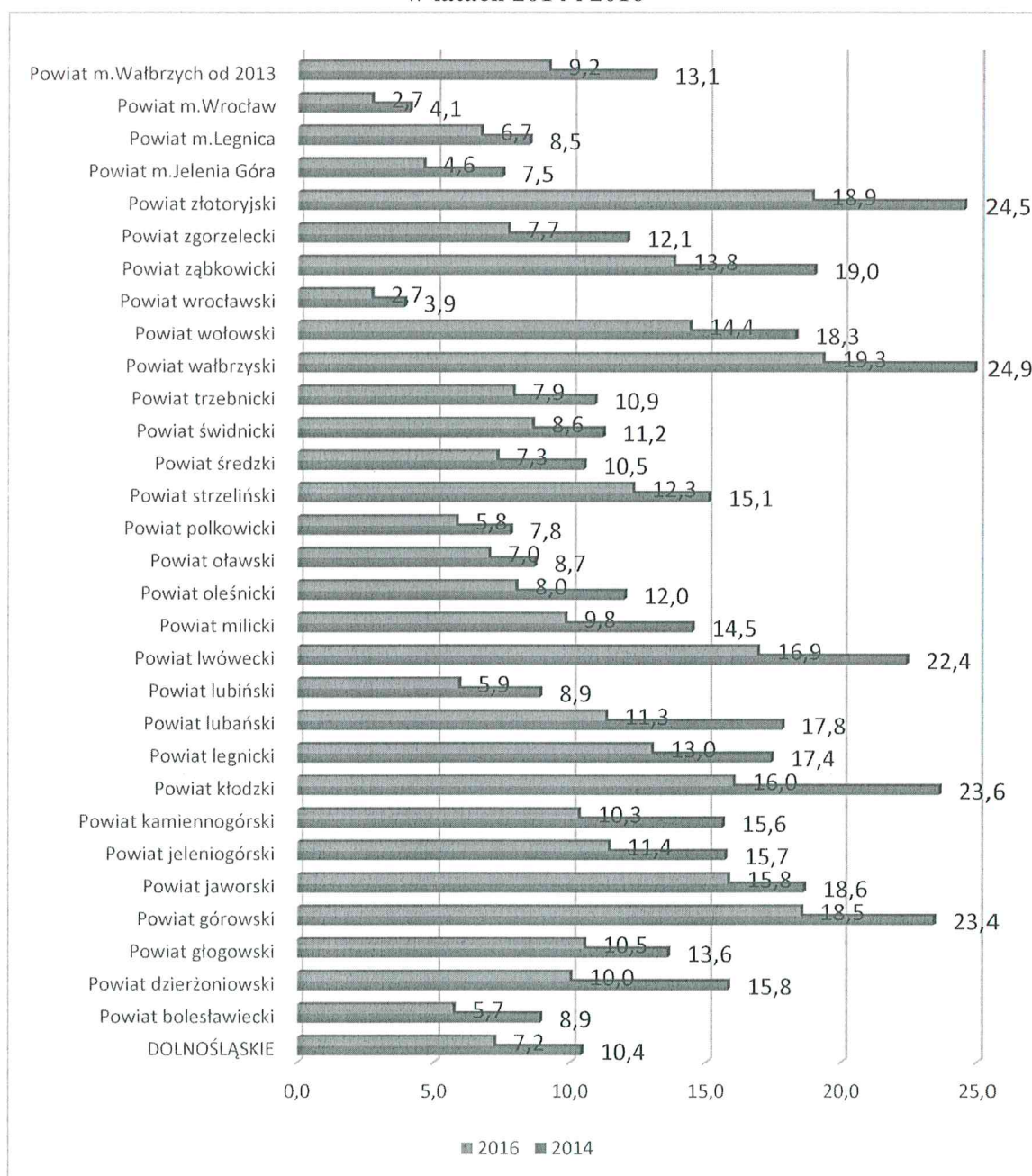
Seniors (200 uczestników), Gminne Jasełka w Niedźwiedziu (200 uczestników), Kino Letnie FINES (80 uczestników). Ponadto zorganizowano 14 imprez szkolnych, w których wzięło udział ok. 3000 uczestników.

10. BEZROBOCIE I RYNEK PRACY

Poczucie bezpieczeństwa i stabilizacja każdej rodziny zależy przede wszystkim od pozycji na rynku pracy dorosłych jej członków oraz od warunków materialnych tej rodziny. Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego stopa bezrobocia rejestrowanego dla powiatu ząbkowickiego wyniosła w 2014 roku 19,0% i spadła do 13,8% w 2016 roku. Poniżej przedstawiono dane dla powiatów województwa dolnośląskiego o w latach 2014 i 2016.

Wykres 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego dla powiatów województwa dolnośląskiego w latach 2014 i 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W 2014 roku osoby bezrobotne z terenu gminy stanowiły 9,6% ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym. Udział tej grupy w 2016 roku zmniejszył się do 7,1%.

Ogólna liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy Ziębice zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w 2014 roku wynosiła 1073 osoby i zmniejszyła się w 2016 roku wynosząc 764 osoby. Struktura płci wykazała niemal równowagę pomiędzy zarejestrowanymi kobietami i mężczyznami tj. kobiety stanowiły 49,2% w 2016 roku.

Tabela 10. Ogólna liczba mieszkańców Gminy Ziębice zarejestrowanych w PUP wg płci w latach 2014-2016

Płeć	2014 rok		2016 rok	
	L. osób	%	L. osób	%
Kobiety	530	49,4	376	49,2
Mężczyźni	543	50,6	388	50,8
Razem	1073	100,0	764	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

W 2014 roku największy udział stanowiły osoby zarejestrowane w Urzędzie Pracy na okres krótkotrwały tj. od 1 do 3 miesięcy (20,1%). Ich udział w 2016 roku zwiększył się do 23,4%, i również była to dominująca grupa w tym roku badania. Osoby zarejestrowane jako długotrwale bezrobotne stanowiły 11,8% (najmniejsza grupa).

Tabela 11. Liczba mieszkańców Gminy Ziębice zarejestrowanych w PUP w latach 2014 - 2016, wg czasu pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy	2014 rok		2016 rok	
	L. osób	%	L. osób	%
do 1 miesiąca	162	15,1	119	15,6
1-3 miesięcy	216	20,1	179	23,4
3-6 miesięcy	144	13,4	107	14,0
6-12 miesięcy	182	17,0	149	19,5
12-24 miesięcy	191	17,8	120	15,7
pow. 24 miesięcy	178	16,6	90	11,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Struktura osób bezrobotnych ze względu na wiek przedstawiała się następująco. W badanych latach najczęściej występującą grupą bezrobotnych były osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata. Ich udział wynosił 26,8% w 2014 roku, zwiększając się do 29,1% w 2016 roku. Zmniejszenie udziału w analizowanych latach nastąpiło w przedziale wiekowym 18-24 lata oraz 45-54 lata. Niewielki wzrost odsetka zaobserwowano w przypadku osób powyżej 60 roku życia tj. z 6,1% do 8,8%.

Tabela 12. Liczba mieszkańców Gminy Ziębice zarejestrowanych w PUP w latach 2014 - 2016, wg wieku

Wiek	2014 rok		2016 rok	
	L. osób	%	L. osób	%
18-24 lata	154	14,4	86	11,3
25-34 lata	288	26,8	222	29,1
35-44 lata	234	21,8	163	21,3
45-54 lata	212	19,8	134	17,5
55-59 lat	120	11,2	92	12,0
60 lat i więcej	65	6,1	67	8,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Nie bez znaczenia dla osoby bezrobotnej pozostaje kwestia jego wykształcenia. Wśród mieszkańców gminy zarejestrowanych w PUP dominowały dwie grupy: w wykształceniu zasadniczym zawodowym stanowiące 28,9% w 2014 i 30,1% w 2016 roku oraz z wykształceniem gimnazjalnym i niższym stanowiące 32,3% w 2016 roku.

Tabela 13. Liczba mieszkańców Gminy Ziębice, zarejestrowanych w PUP, w latach 2014 - 2016, wg wykształcenia

Wykształcenie	2014 rok		2016 rok	
	L. osób	%	L. osób	%
Wyższe	89	8,3	68	8,9
Policealne i średnie zawodowe	255	23,8	142	18,6
Średnie ogólnokształcące	117	10,9	77	10,1
Zasadnicze zawodowe	310	28,9	230	30,1
Gimnazjalne i poniżej	302	28,1	247	32,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Dane dotyczące stażu pracy wskazały, że najczęściej osób zasilających Urząd Pracy posiadały staż pracy wynoszący od 1 do 5 lat. Nie była to jednak grupa zdecydowanie największa, bowiem osoby ze stażem do 10-20 lat stanowiły 17,7% a osoby ze stażem od 5 do 10 lat stanowiły 17,5%. Osoby bez stażu pracy tworzyły grupę 9,7%.

Tabela 14. Liczba mieszkańców Gminy Ziębice, zarejestrowanych w PUP, w latach 2014 - 2016, wg stażu pracy

Staż pracy	2014 rok		2016 rok	
	L. osób	%	L. osób	%
do 1 roku	154	14,4	129	16,9
1-5	238	22,2	188	24,6
5-10	181	16,9	134	17,5
10-20	213	19,9	135	17,7
20-30	124	11,6	77	10,1
30 lat i więcej	32	3,0	27	3,5
bez stażu	131	12,2	74	9,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Uzyskane dane pomogły wskazać rozmieszczenie osób bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP z terenu Gminy Ziębice. Połowa mieszkańców gminy to osoby zamieszkałe na terenie Miasta Ziębice (50,0%). Osoby zamieszkałe na terenie Henrykowa i zarejestrowane w PUP stanowiły 6,6%, kolejno udział 5,3% to mieszkańcy Starczówka, 4,7% to mieszkańcy Lubnowa, a 3,7% stanowili mieszkańcy miejscowości Niedźwiedź. Dokładne dane za lata 2014-2016 przedstawia poniższa tabela, a rozmieszczenie odsetka tych osób w przestrzeni gminy - poniższa mapa. Wzrost odsetka osób zarejestrowanych w PUP pomiędzy 2014 rokiem a 2016 rokiem zanotowano w miejscowościach: Brukalice, Dębowiec, Krzelków, Lubnów, Nowina, Nowy Dwór, Osina Mała, Rososznicza, Skalice, Starczówek, Służejów, Wadochowice i Ziębice.

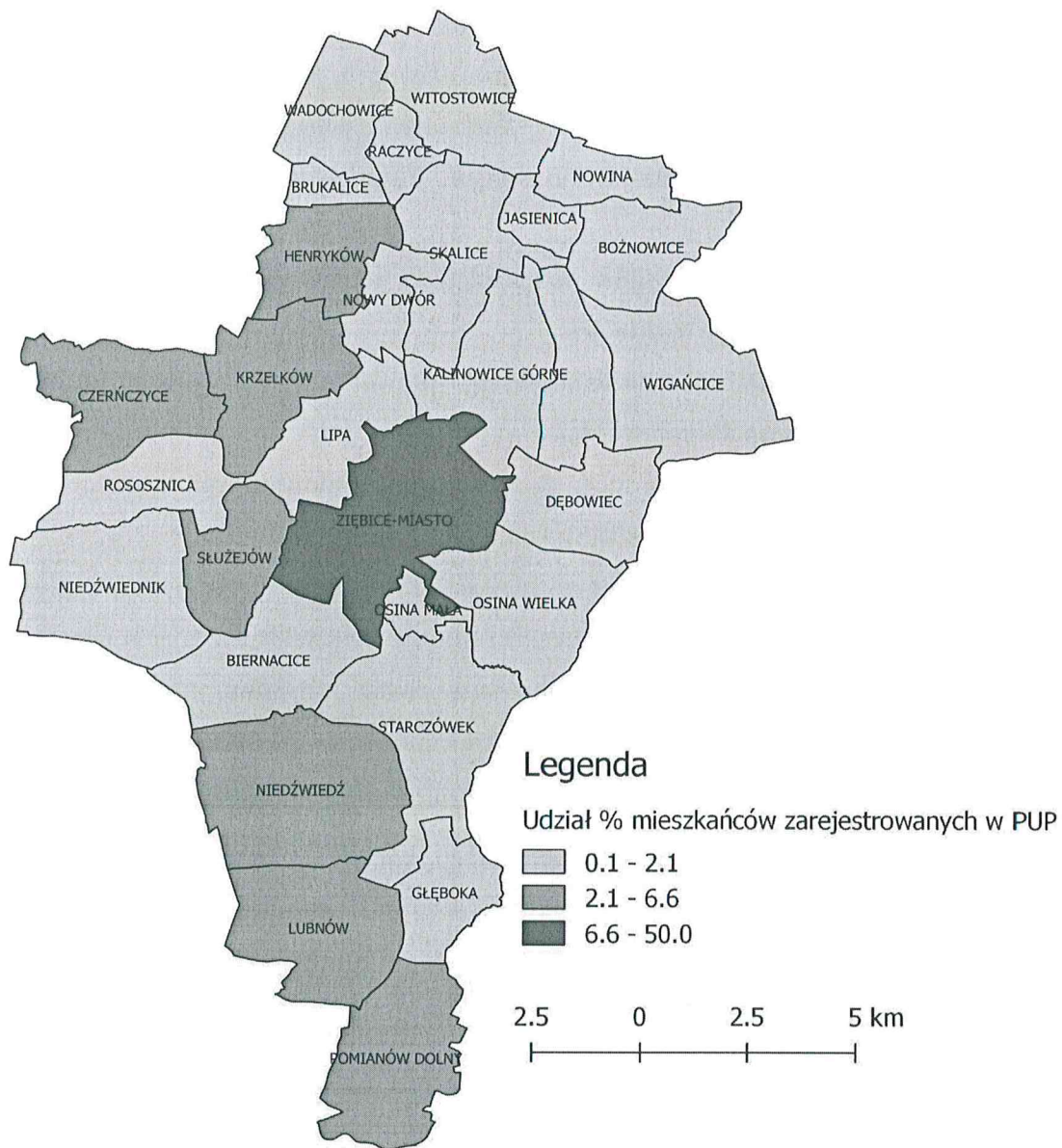
Tabela 15. Liczba mieszkańców Gminy Ziębice, zarejestrowanych w PUP, w latach 2014 - 2016, wg miejscowości zamieszkania

Miejscowość	2014 rok		2016 rok	
	L. osób	%	Ilość osób	%
Biernacice	23	2,3	10	1,4
Bożnowice	14	1,4	6	0,9
Brukalice	5	0,5	4	0,6
Czerńczyce	37	3,7	23	3,3
Dębowiec	17	1,7	14	2,0
Głęboka	10	1,0	5	0,7
Henryków	77	7,7	46	6,6
Jasienica	4	0,4	3	0,4
Kalinowice Dolne	16	1,6	7	1,0
Kalinowice Górne	10	1,0	5	0,7
Krzelków	18	1,8	18	2,6
Lipa	22	2,2	11	1,6
Lubnów	28	2,8	33	4,7
Niedźwiednik	20	2,0	14	2,0
Niedźwiedź	49	4,9	26	3,7
Nowina	2	0,2	2	0,3
Nowy Dwór	7	0,7	6	0,9
Osina Mała	3	0,3	3	0,4
Osina Wielka	15	1,5	8	1,1
Pomianów Dolny	30	3,0	19	2,7
Raczyce	3	0,3	1	0,1
Rososznicza	6	0,6	8	1,1
Skalice	7	0,7	6	0,9
Starczówek	45	4,5	37	5,3
Służejów	0	0,0	4	0,6
Wadochowice	7	0,7	8	1,1
Wigańcice	24	2,4	15	2,1
Witostowice	13	1,3	7	1,0
Ziębice	489	48,9	349	50,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Mapa 3. Udział procentowy mieszkańców Gminy Ziębice, zarejestrowanych w PUP w 2016 roku, wg miejscowości zamieszkania

Źródło: opracowanie własne

11. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawnością nazwiemy trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Obowiązuje kilka rodzajów orzecznictwa, regulowanych odrębnymi ustawami i prowadzonych przez różne instytucje:

- 1) Orzecznictwo do celów pozarentowych – prowadzone przez Powiatowe Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.
- 2) Orzecznictwo o niezdolności do pracy do celów rentowych - prowadzone przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
- 3) Orzecznictwo do celów rentowych w KRUS - orzecznictwo rentowe prowadzone przez lekarzy rzeczoznawców (w I instancji) i Komisje Lekarskie Kasy (w II instancji).
- 4) Orzecznictwo do celów o niezdolności do służby wojskowej, prowadzone przez komisje lekarskie podległe MON lub ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Powiatowe Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności działają na podstawie poniższych ustaw i rozporządzeń:

- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.
- Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia.

Powiatowe Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydają orzeczenia o stopniach niepełnosprawności oraz o wskazaniach do ulg i uprawnień. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej, rozróżnia się 3 stopnie niepełnosprawności:

- 1) Znaczny – zalicza się do niego osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

2) Umiarkowany – zalicza się do niego osobę o naruszonej sprawności organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych

3) Lekki – zalicza się do niego osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych, z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną, o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności rozróżnia się symbole przyczyny niepełnosprawności:

- 01-U – upośledzenie umysłowe,
- 02-P – choroby psychiczne,
- 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04-O – choroby narządu wzroku,
- 05-R – upośledzenie narządu ruchu,
- 06-E – epilepsja,
- 07-S – choroby układu oddechowego i krążenia,
- 08-T – choroby układu pokarmowego,
- 09-M – choroby układu moczowo-płciowego,
- 10-N – choroby neurologiczne,
- 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,

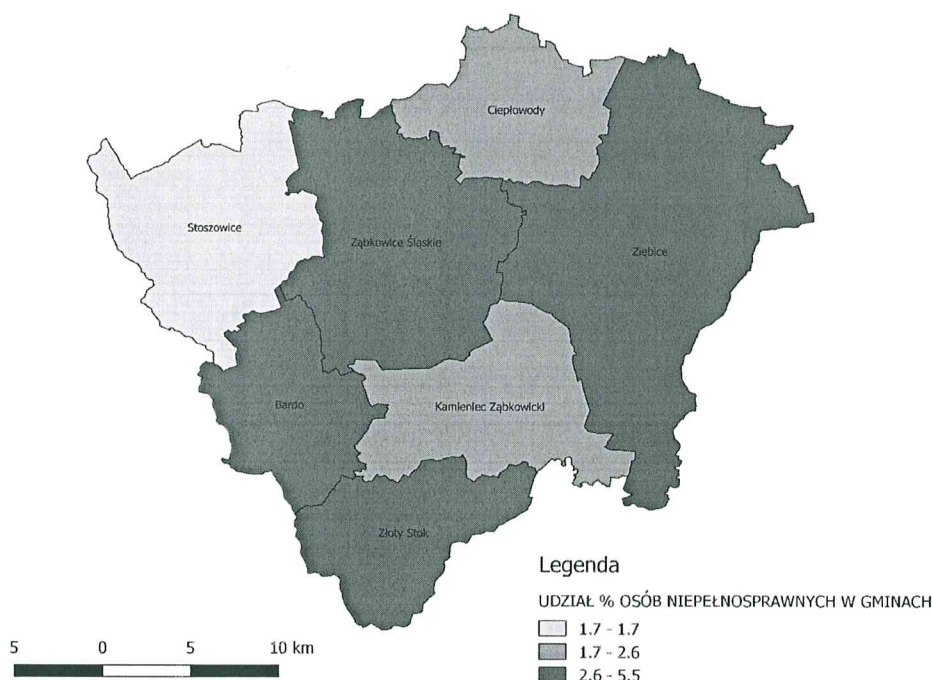
– 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

Symbol przyczyny niepełnosprawności zawarty w orzeczeniu odzwierciedla rozpoznanie uszkodzenia lub choroby, która niezależnie od przyczyny jej powstania powoduje zaburzenia funkcji organizmu oraz ograniczenia w wykonywaniu czynności życiowych i aktywności społecznej dziecka.¹⁰

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Dzierżoniowie przekazał dane za 2016 rok na temat liczby osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem symbolu przyczyny niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności, płci oraz wieku osób niepełnosprawnych.

Przesłane dane liczbowe dotyczące osób niepełnosprawnych wg gmin powiatu ząbkowickiego pozwalają pokazać przestrzenne rozmieszczenie osób niepełnosprawnych na mapach odsetkowych. Z danych wynika, że udział procentowy osób z orzeczoną niepełnosprawnością w stosunku do mieszkańców wyniósł na obszarze Miast Ziębice 2,8%, a na obszarze wiejskim 2,1%. Wysokie wskaźniki odsetka osób niepełnosprawnych wśród mieszkańców odnotowano również w Gminach , Ząbkowice Śląskie i Bardo.

Mapa 4. Udział % osób z orzeczoną niepełnosprawnością w stosunku do mieszkańców gmin powiatu ząbkowickiego w 2016 roku

Źródło: opracowanie własne

¹⁰ <http://www.niepelnosprawni.gov.pl>

Ogólna liczba osób z orzeczoną niepełnosprawnością z terenu Gminy Ziębice wynosiła 416, w tym 104 osoby do 16 roku życia i 312 osób po 16 roku życia. Ze względu na liczbę symboli - czyli przyczyny przyznania orzeczenia, wśród osób do 16 roku życia 55 osób posiadało 1 symbol, 31 osób 2 symbole i 18 osób 3 symbole. Wśród osób po 16 roku życia, 185 osób posiadało 1 symbol, 90 osób 2 symbole, a 37 osób 3 symbole.

Tabela 16. Liczba osób niepełnosprawnych z orzeczoną niepełnosprawnością, zamieszkałych na terenie gmin powiatu ząbkowickiego wg liczby symboli przyczyny niepełnosprawności i grup wiekowych w 2016 roku

	Osoby do 16 roku życia				Osoby powyżej 16 roku życia					
	1 symbol	2 symbole	3 symbole	razem	1 symbol	2 symbole	3 symbole	razem	Ogółem	% do mieszkańców
Miasto Bardo	5	2	1	8	43	19	9	71	79	3,0
Obszar wiejski Bardo	8	4	2	14	36	15	4	55	69	2,5
Obszar wiejski Ciepłowodny	11	5	3	19	39	18	4	61	80	2,6
Obszar wiejski Kamieniec Ząbkowicki	30	10	4	44	88	39	8	135	179	2,2
Obszar wiejski Stoszowice	16	2	1	19	49	20	6	75	94	1,7
Miasto Ząbkowice Śląskie	37	17	2	56	213	118	45	376	432	2,8
Obszar wiejski Ząbkowice Śląskie	12	5	3	20	105	31	15	151	171	2,5
Miasto Ziębice	34	22	5	61	98	57	20	175	236	2,8
Obszar wiejski Ziębice	21	9	13	43	87	33	17	137	180	2,1
Miasto Złoty Stok	6	0	1	7	29	8	7	44	51	1,8
Obszar wiejski Złoty Stok	3	4	0	7	32	13	4	49	56	3,2
Razem	183	80	35	298	819	371	139	1329	1627	24,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Głównymi powodami uzyskiwania niepełnosprawności wśród osób do 16 roku życia z terenu Gminy Ziębice były choroby układu oddechowego i krążenia. Łącznie wydano 33 orzeczenia z tego tytułu, które stanowiły 19,3% ogółu. Drugim najczęstszym powodem uzyskiwania niepełnosprawności przez młodzież i dzieci były całościowe zaburzenia rozwojowe. Z tego powodu wydano 27 orzeczeń (15,8%).

Tabela 17. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności wśród osób do 16 roku życia mieszkających na terenie Gminy Ziębice w 2016 roku, wg symbolu przyczyny niepełnosprawności

	Liczba orzeczeń	%
01-U	8	4,7
02-P	0	0,0
03-L	23	13,5
04-O	19	11,1
05-R	11	6,4
06-E	12	7,0

07-S	33	19,3
08-T	3	1,8
09-M	7	4,1
10-N	10	5,8
11-I	18	10,5
12-C	27	15,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Dominującymi powodami uzyskiwania niepełnosprawności wśród osób powyżej 16 lat z terenu Gminy Ziębice były choroby narządów ruchu (20,8%), choroby neurologiczne (20,8%) oraz choroby układu oddechowego i krążenia (20,6%).

Tabela 18. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności wśród osób powyżej 16 roku życia mieszkających na terenie Gminy Ziębice w 2016 roku, wg symbolu przyczyny niepełnosprawności

	Liczba orzeczeń	%
01-U	6	1,3
02-P	26	5,5
03-L	20	4,2
04-O	28	5,9
05-R	99	20,8
06-E	14	2,9
07-S	98	20,6
08-T	23	4,8
09-M	25	5,3
10-N	99	20,8
11-I	37	7,8
12-C	1	0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Wśród osób po 16 roku życia, które otrzymały stopień niepełnosprawności, dominowały dwie grupy: ze znacznym stopniem stanowiące łącznie 37,8% oraz z umiarkowanym stopniem stanowiące 37,2%.

Tabela 19. Liczba osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Ziębice, wg stopnia niepełnosprawności, w 2016 roku

	Znaczny stopień		Umiarkowany stopień		Lekki stopień	
	L. osób	%	L. osób	%	L. osób	%
Miasto Ziębice	70	59,3	65	56,0	40	51,3
Obszar wiejski Ziębice	48	40,7	51	44,0	38	48,7
Razem	118	100,0	116	100,0	78	100,0
Razem %	37,8		37,2		25,0	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Wiek, to kolejna cecha poddana analizie osób niepełnosprawnych po 16 roku życia. Największą liczbę stanowiły osoby po 60 roku życia (48,1%) oraz osoby w przedziale wiekowym 41-59 lat (37,6%). W 3 przedziałach wiekowych w każdej z grup dominujące osoby to mieszkańcy miasta, a tylko w przedziale 26-40 lat, ponad połowa niepełnosprawnych osób to mieszkańcy wsi. Łączna grupa tych osób była nieliczna stanowiąca 6,7% ogółu grupy.

Tabela 20. Liczba osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Ziębice wg wieku w 2016 roku

	16-25 lat		26-40 lat		41-59 lat		60 lat i więcej	
	L.osób	%	L.osób	%	L.osób	%	L.osób	%
Miasto Ziębice	19	54,3	9	42,9	69	63,3	81	54,0
Obszar wiejski Ziębice	16	45,7	12	57,1	40	36,7	69	46,0
Razem	35	100,0	21	100,0	109	100,0	150	100,0
Razem %	11,2		6,7		34,9		48,1	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Wśród osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, najczęściej wydano orzeczeń ze względu na choroby neurologiczne (26,8%). Również ten symbol dominował wśród osób z lekkim stopniem (24,0%). Wśród osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, najczęściej wydano orzeczeń ze względu na choroby narządów ruchu (26,4%).

Tabela 21. Liczba osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Ziębice wg symbolu i stopnia niepełnosprawności w 2016 roku

	Znaczny stopień		Umiarkowany stopień		Lekki stopień	
	L.orzeczeń	%	L.orzeczeń	%	L.orzeczeń	%
01-U	3	1,5	3	1,6	0	0,0
02-P	11	5,6	11	6,0	4	4,2
03-L	4	2,0	5	2,7	11	11,5
04-O	5	2,5	19	10,4	4	4,2
05-R	31	15,7	48	26,4	20	20,8
06-E	5	2,5	2	1,1	7	7,3
07-S	41	20,7	41	22,5	16	16,7
08-T	11	5,6	8	4,4	4	4,2
09-M	18	9,1	4	2,2	3	3,1
10-N	53	26,8	23	12,6	23	24,0
11-I	16	8,1	17	9,3	4	4,2
12-C	0	0,0	1	0,5	0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

12. PRZEMOC W RODZINIE

Na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przez przemoc w rodzinie należy rozumieć powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Zjawisko przemocy w rodzinie ma charakter złożony i rozpatrywane jest zarówno w aspekcie, prawnym, psychologicznym jak i społecznym.

Dokonana diagnoza zjawiska przemocy domowej polegała na analizie badawczej danych instytucjonalnych w latach 2014 – 2016.

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie działa Zespół Interdyscyplinarny. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego objęto pomocą 13 osób dotkniętych przemocą w rodzinie w roku 2014, w tym 2 dzieci. Analiza danych wskazała znaczne zwiększenie się liczby osób, które objęto pomocą Zespołu. W 2016 roku Zespół Interdyscyplinarny pomocą objął łącznie 26 rodzin, w tym 86 osób. Wsparciem objęto 29 kobiet, 31 mężczyzn oraz 26 dzieci.

Tabela 22. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych do spraw przemocy w rodzinie na terenie Gminy Ziębice w latach 2014 i 2016

	2014 rok	2016 rok
Ogółem liczba osób objęta pomocą Zespołów Interdyscyplinarnych	13	86
w tym kobiety	6	29
w tym mężczyźni	5	31
w tym dzieci	2	26
w tym osoby niepełnosprawne	1	0
w tym osoby starsze	7	1
Liczba rodzin objętych pomocą	11	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

W ramach udzielanego poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzone było poradnictwo psychologiczne, socjalne, zawodowo-rodzinne i prawne. Analiza wykazała duży wzrost liczby osób objętych tego typu formami pomocy w związku z podejrzeniem istnienia problemu przemocy w rodzinie. Ogólna liczba osób objęta poradnictwem wzrosła w badanym czasookresie z 8 do

43. W 2016 roku udzielono porad socjalnych dla 39 osób, porad psychologicznych dla 15 osób. Zapotrzebowanie więc na tego typu usługi wzrasta, w związku z tym należy podejmować działania zarówno zapobiegające pojawianiu się przemocy w rodzinie, a także wspomagające osoby, które już doświadczyły przemocy, zwłaszcza dzieci.

Tabela 23. Formy poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie na terenie Gminy Ziębice w latach 2014-2016

	2014 rok	2016 rok
Liczba osób ogółem objętych poradnictwem	8	43
w tym: psychologiczne	6	15
w tym: prawne	2	8
w tym: socjalne	6	39
w tym: zawodowe i rodzinne	0	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

Procedurą „Niebieskie Karty” w 2016 roku było objętych łącznie 26 rodzin. Były to łącznie wszystkie rodziny z 2016 roku i lat ubiegłych. Z kolei tylko w badanym 2016 roku wszczęto procedurę wśród 23 rodzin. W danym roku zakończono procedurę w przypadku 6 rodzin, gdyż w tych rodzinach zaprzestano stosowania przemocy w rodzinie.

Tabela 24. Procedura „Niebieskie Karty” w Gminie Ziębice w 2016 roku

Liczba rodzin objętych procedurą NK	26
Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę NK w okresie sprawozdawczym	23
Liczba zakończonych procedur NK w przypadku ustania przemocy w rodzinie	6
Liczba zakończonych procedur NK w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmowali działania związane z występowaniem przemocy w rodzinach mieszkających na terenie gminy. W 2016 roku skontaktowali się oni z 1 osobą doznającą przemocy oraz 1 osobą stosującą przemoc. Działania te polegały głównie na prowadzeniu rozmów interwencyjnych z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy.

Na terenie Gminy Ziębice funkcjonuje Punkt Konsultacyjno – Informacyjny, w którym prowadzono porady również dla osób doświadczających przemocy. W 2016 roku udzielono porad dla 22 osób doznających przemocy oraz 6 osób stosujących przemoc w rocznie.

13. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Ząbkowicach Śląskich – Komisariat Policji w Ziębicach. Wg otrzymanych danych na terenie Gminy Ziębice w 2016 roku odnotowano 219 przestępstw o charakterze kryminalnym. Stwierdzono 1 zabójstwo, 1 zgwałcenie, 26 przestępstw kradzieży z włamaniem, 15 przestępstw kradzieży rzeczy, oraz inne przestępstwa kryminalne. Ponadto stwierdzono 8 przestępstw narkotykowych oraz 3 przestępstwa drogowe.

Tabela 25. Wybrane rodzaje przestępstw dokonanych na terenie Gminy Ziębice w 2016 roku

	Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych	Przestępstwa stwierdzone
Przestępstwa kryminalne razem	219	219
Zabójstwo	1	1
Udział w bójkę lub pobiciu	4	4
Uszczerbek na zdrowiu	5	5
Zgwałcenia	3	1
Przestępstwa rozbójnicze	2	2
Kradzież rzeczy	15	15
Przywłaszczenie mienia	6	6
Kradzież z włamaniem	26	26
Uszkodzenie cudzej rzeczy	11	11
Znęcanie się nad osobą najbliższą	8	8
Przestępstwa narkotykowe	8	8
Przestępstwa drogowe	5	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPP

Dodatkowo Komisariat Policji w Ziębicach odnotował i stwierdził 21 przypadków znęcania się nad osobą najbliższą. Liczba wypełnionych formularzy Niebieskiej Karty wyniosła 21.

14. PROBLEM ALKOHOLOWY

Narodowy Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych definiuje uzależnienie od alkoholu, jako kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które miały dla pacjenta poprzednio większą wartość. Głównym objawem zespołu uzależnienia jest pragnienie alkoholu (często silne, czasami przemożne).

Na ostateczne rozpoznanie uzależnienia, pozwala identyfikacja trzech lub więcej następujących cech lub objawów występujących łącznie przez pewien czas w ciągu ostatniego roku (picia):

1. Silne pragnienie lub poczucie przymusu picia („głód alkoholowy”).
2. Upośledzona zdolność kontrolowania zachowań związanych z piciem (trudności w unikaniu rozpoczęcia picia, trudności w zakończeniu picia do wcześniej założonego poziomu, nieskuteczność wysiłków zamierzających do zmniejszenia lub kontrolowania picia).
3. Fizjologiczne objawy stanu odstawienia pojawiającego się, gdy picie alkoholu jest ograniczone lub przerywane albo używanie alkoholu lub pokrewnie działających substancji (np. leków) w celu złagodzenia ww. objawów, uwolnienie się od nich lub uniknięcia ich.
4. Zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu, potrzeba spożycia większych dawek dla wywołania oczekiwanego efektu.
5. Z powodu picia alkoholu narastające zaniedbywanie alternatywnych źródeł przyjemności lub zainteresowań, zwiększona ilość czasu przeznaczona na zdobywanie alkoholu lub jego picie, bądź uwolnienia się od następstw jego działania.
6. Uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia.

W 2016 roku Gmina Ziębice posiadała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani. Do głównych celów Programu należały: „propagowanie zdrowego trybu życia wolnego od nałogów wśród młodych i dorosłych mieszkańców Gminy Ziębice w celu ochrony przed marginalizacją społeczną i wykluczeniem społecznym”, „zmniejszenie skali nadużywania alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz ograniczenia ich negatywnych skutków”, „przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”, „pomoc w rozwiązywaniu problemów osobom nadużywającym alkoholu lub zażywających substancje psychoaktywne w sposób ryzykowny lub szkodliwy, a także członkom och rodzin doznającym szkód z tego powodu”, „profilaktyka i edukacja w środowisku lokalnym w zakresie zagrożeń związanych z uzależnieniami ze szczególnym uwzględnieniem

dzieci i młodzież”, „ograniczenie dostępności do alkoholu i substancji psychoaktywnych szczególnie wśród osób młodych”, „eliminowanie z rynku alkoholowego naruszeń prawa, które wynika z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”, „reintegracja społeczna i zawodowa osób uzależnionych”. Głównymi realizatorami Programu są: Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny działający przy MGOPS, Komisariat Policji, Straż Miejska, Sąd i Prokuratura oraz Ośrodek Kuratorski, psychoterapeuta, psycholog i radca prawny, GCEiS, placówki oświatowe, wspólnota Anonimowych Alkoholików.

Poniżej zestawiono informację dotyczącą rynku napojów alkoholowych na terenie gminy, dane dotyczące Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego oraz profilaktyki szkolnej i środowiskowej prowadzonej na terenie gminy. Głównym źródłem poniżej przedstawionych danych było roczne sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1.

Rynek napojów alkoholowych

Wg danych ze sprawozdań PARPA-G1 za 2016 rok, łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Gminy wynosił 105, w tym 80 lokali gastronomicznych i 25 sklepów. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie wyniosła 48.

Tabela 26. Rynek napojów alkoholowych na terenie Gminy Ziębice w 2016 roku

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych - sklepy	37
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych - lokale gastronomiczne	11
Razem	48
Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych	105

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PARPA-G1

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wg stanu na koniec 2016 roku, liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynosiła 6. W stosunku do 2 osób z problemem alkoholowym podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w placówce uzależnień. Gminna Komisja przeprowadziła w 2016 roku rozmowy interwencyjno-motywuujące z członkami rodzin osób uzależnionych od alkoholu, w łącznej liczbie 35 osób.

Tabela 27. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Ziębice w 2016 roku

Liczba członków Gminnej Komisji	6
Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi Gminna Komisja przeprowadziła rozmowy	5
Liczba osób, w stosunku do których Gminna Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia od alkoholu	2
Liczba osób, z którymi Gminna Komisja przeprowadziła rozmowy interwencyjno - motywujące	35
Liczba osób, wobec których Gminna Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PARPA-G1

Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób z problemem alkoholowym

W punkcie konsultacyjno - informacyjnym udzielono porad dla 60 osób z problemem alkoholowym oraz porad dla członków rodzin, w których występują osoby z tym problemem. Udzielono również porad dla osób doznających i stosujących przemoc w związku z używaniem alkoholu.

Tabela 28. Liczba osób którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym na terenie Gminy Ziębice w 2016 roku

	Liczba osób	Liczba porad
Osoby z problemem alkoholowym	60	80
Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	48	95
Osoby doznające przemocy w rodzinie	22	46
Osoby stosujące przemoc w rodzinie	6	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PARPA-G1

Profilaktyka szkolna i środowiskowa

W ramach profilaktyki szkolnej i środowiskowej w placówkach szkolnych na terenie gminy prowadzone były działania profilaktyczne np. spektakle, skierowane do uczniów, nauczycieli o rodziców. Prócz tego funkcjonuje placówka wsparcia dziennego w formie specjalistycznej dla dzieci z rodzin w których występuje problem alkoholowy. W Placówkach, których jest 5 na terenie gminy, brało udział w 2016 roku łącznie 79 dzieci i młodzieży, w tym 33 dzieci z rodzin alkoholowych.

15. WSPIERANIE RODZINY

Wspieranie rodziny powinno polegać w szczególności na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmocnieniu roli funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, pomoc w integracji rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji rodziny. Rodziny mające problem opiekuńczo - wychowawczy mogą otrzymać pomoc w formie asystenta rodziny. Asystent prowadzi pracę z rodziną poprzez realizację planu pracy we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielaniem pomocy w poprawie sytuacji życiowej rodziny – zwłaszcza w prowadzeniu gospodarstwa domowego, udzielaniem pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych oraz wspieraniem aktywności społecznej rodziny, udzielaniem pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, motywowaniu do udziału w zajęciach grupowych mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych, udzielanie wsparcia dzieciom, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Wg sprawozdań rocznych z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, asystent rodziny objął swoją pomocą 11 rodzin w 2016 roku. 5 rodzin wspomaganych przez asystenta objętych była pomocą przez okres powyżej 1 roku.

Tabela 29. Liczba rodzin objęta pomocą asystenta rodziny na terenie Gminy Ziębice w latach 2014-2016

	I półrocze 2016	II półrocze 2016
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	1	1
Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny, z tego	10	11
do 3 miesięcy	1	3
powyżej 3 do 12 miesięcy	2	3
powyżej 1 roku	7	5
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę	4	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

16. POMOC SPOŁECZNA

W Gminie Ziębice zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Został on utworzony jako jednostka organizacyjna i budżetowa gminy do realizowania zadań w zakresie pomocy społecznej. MGOPS działa na podstawie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Osoby/rodziny ubiegające się o pomoc społeczną, w tym wsparcie finansowe (udzielenie zasiłku w postaci pomocy finansowej), powinny spełniać warunki określone przez w/w ustawę. Mowa tu o narzuconym przez Ustawodawcę kryterium dochodowym na osobę w gospodarstwie domowym, w rozumieniu ustawy oraz kryterium dochodowym na osobę samotnie prowadzącą gospodarstwo domowe. Ustawodawca określił w formie katalogu problemy społeczne, które uprawniają do korzystania ze świadczeń socjalnych. Zgodnie z art. 7 ustawy, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) (uchylony)
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej

Wyznaczenie powyższego katalogu wiąże się z koniecznością badania i monitorowania, w większości przypadków wykorzystując instrumenty badań społecznych. Badania podstawowe wykonane na potrzeby Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, pozwalają poznać główne dysfunkcje rodzin oraz osób otrzymujących pomoc socjalną w obszarze świadczonej pomocy społecznej przez tutejszy MGOPS.

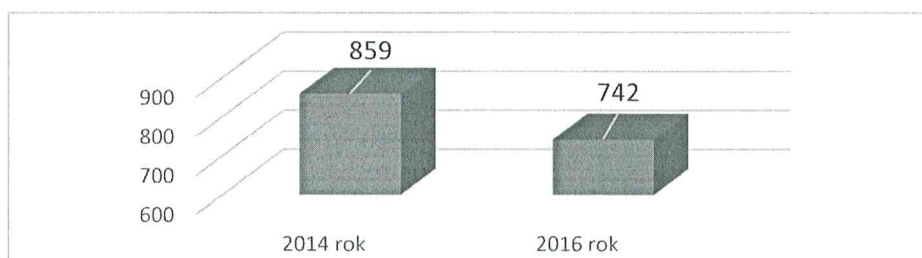
Analiza gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną w latach 2014-2016

Prezentację wyników przeprowadzonego badania dotyczącego mieszkańców gminy, którzy zostali objęci wsparciem przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej rozpoczyna charakterystyka gospodarstw domowych oraz analiza dynamiki zjawiska w latach 2014 i 2016. Zbiór danych, którym zespół badawczy posługiwał się w trakcie studiów, to sprawozdania Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS), sprawozdania z Programu „Pomoc Państwa zakresie dożywiania”, sprawozdanie z Programu „Karta Dużej Rodziny”. Z założeń diagnozy społecznej, na potrzeby niniejszego dokumentu strategicznego wynika, że rok 2014 wyznaczono jako podstawowy, w aspekcie przeprowadzonej analizy dynamiki badanych zjawisk i problemów społecznych w czasookresie 2014-2016.

Badania zasobów Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej umożliwiły uzyskanie odpowiedzi na pytania dotyczące liczby gospodarstw domowych objętych wsparciem pomocy społecznej, strukturę gospodarstw domowych, liczbę dzieci w gospodarstwach domowych, która korzysta z pomocy społecznej oraz powody ubiegania się o pomoc społeczną.

Analiza danych wykazała, że na terenie Gminy Ziębice w 2016 roku, 7,1% mieszkańców było objętych świadczeniami z pomocy społecznej. Charakterystyka gospodarstw domowych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej wskazuje, iż w 2014 roku w systemie pomocy społecznej funkcjonowało 859 rodzin, a w 2016 roku liczba rodzin zmniejszyła się do 742. W analizowanym przedziale czasu nastąpiło pomniejszenie się liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej o 117 rodzin.

Wykres 4. Rodziny objęte pomocą społeczną w Gminie Ziębice w latach 2014 i 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

W badanych latach przeważały gospodarstwa jednoosobowe. Ich udział procentowy w 2014 roku wynosił 42,4%, a w 2016 roku wartość odsetka wzrosła do 48,9%. Gospodarstwa dwuosobowe stanowiły nieco ponad 20% w badanym czasie, a gospodarstwa trzyosobowe stanowiły ponad 14% w badanym czasie, a dynamika zjawiska nie wskazała znaczących wahań wskaźnika. Zmiany „na minus” zanotowano w przypadku rodzin czteroosobowych, pięcio- i sześćosobowych.

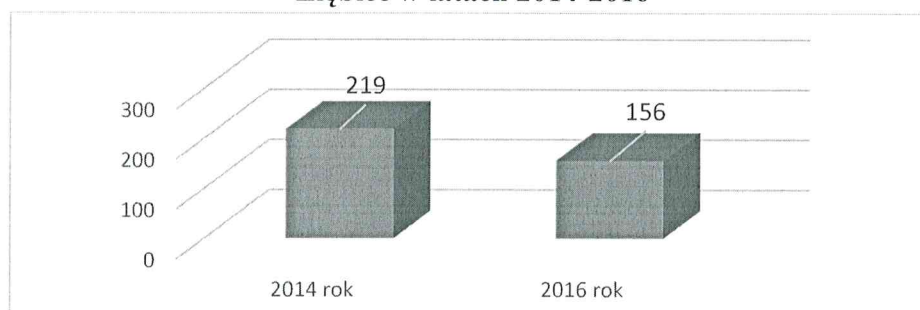
Tabela 30. Udział procentowy (%) rodzin korzystających ze wsparcia MGOPS w Gminie Ziębice, ze względu na liczbę osób w rodzinie w latach 2014 i 2016

Liczba osób w rodzinie	2014 rok		2016 rok	
	liczba rodzin	%	liczba rodzin	%
1 osoba w rodzinie	364	42,4	363	48,9
2 osoby w rodzinie	174	20,3	152	20,5
3 osoby w rodzinie	126	14,7	110	14,8
4 osoby w rodzinie	98	11,4	60	8,1
5 osób w rodzinie	64	7,5	40	5,4
6 osób i więcej w rodzinie	33	3,8	17	2,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

Kolejną istotną kwestią charakteryzującą rodziny korzystające z pomocy społecznej, była liczba rodzin z dziećmi oraz liczba dzieci w takich rodzinach. Ogólna liczba rodzin z dziećmi wynosiła 156 w 2016 roku, co stanowiło 21,0% ogółu rodzin. W porównaniu do roku 2014 wskaźnik ten uległ nieznacznemu zmniejszeniu (w 2014 roku wynosił 25,5%).

Wykres 5. Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w Gminie Ziębice w latach 2014-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

Pomimo ogólnego zmniejszenia się liczby rodzin z dziećmi w czasookresie 2014-2016, nadal najczęściej występującym typem wśród tych rodzin były gospodarstwa posiadające 2 dzieci. Ponad 30% to rodziny z 1 dzieckiem. Nieznacznie zwiększył się odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej, które posiadały 3 dzieci.

Tabela 31. Liczba oraz udział procentowy rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w Gminie Ziębice w latach 2014-2016

Liczba dzieci w rodzinie	2014 rok		2016 rok	
	L. rodzin	%	L. rodzin	%
1 dziecko w rodzinie	68	31,1	47	30,1
2 dzieci w rodzinie	82	37,4	60	38,5
3 dzieci w rodzinie	38	17,4	31	19,9
4 dzieci w rodzinie	17	7,8	10	6,4
5 dzieci w rodzinie	7	3,2	5	3,2
6 dzieci w rodzinie	4	1,8	3	1,9
7 dzieci i więcej w rodzinie	3	1,4	0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS

Następną zbadaną cechą, która została poddana analizie socjologicznej jest skład gospodarstwa domowego. Uwagę zwrócono na liczbę rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej. Rodziny niepełne stanowiły tylko 5,4% ogółu rodzin objętych wsparciem. W głównej mierze były to rodziny, w których funkcjonowało 1 dziecko (30,0%) i 2 dzieci (30,0%). Natomiast 22,5% to rodziny niepełne z 3 dzieci.

Tabela 32. Liczba dzieci w rodzinach niepełnych objętych wsparciem MGOPS w Gminie Ziębice w latach 2014-2016

Liczba dzieci w rodzinach niepełnych	2014 rok		2016 rok	
	liczba rodzin	%	liczba rodzin	%
1 dziecko w rodzinie	25	30,9	12	30,0
2 dzieci w rodzinie	28	34,6	12	30,0
3 dzieci w rodzinie	17	21,0	9	22,5
4 dzieci w rodzinie i więcej	11	13,6	7	17,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

Rodziny emerytów i rencistów stanowiły 22,8% w 2014 roku. Nastąpił wzrost tego odsetka w 2016 roku do 26,4% (liczba tych rodzin była niezmienną). Ponad połowa tych rodzin to gospodarstwa jednoosobowe czyli samotne osoby starsze – ich odsetek w badanych latach uległ podwyższeniu.

Tabela 33. Liczba rodzin emerytów i rencistów objętych wsparciem MGOPS w Gminie Ziębice w latach 2014 – 2016

Liczba osób w rodzinie	2014 rok		2016 rok	
	liczba rodzin	%	liczba rodzin	%
1 osoba w rodzinie	104	53,1	113	57,7
2 osoby w rodzinie	47	24,0	55	28,1
3 osoby w rodzinie	18	9,2	20	10,2
4 osoby i więcej w rodzinie	27	13,8	8	4,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

Dominujące problemy społeczne

Elementem przeprowadzonej diagnozy była również próba określenia, w jakim stopniu odnotowane w ustawie o pomocy społecznej dysfunkcje i problemy społeczne dotyczyły mieszkańców Gminy Ziębice. W 2014 roku głównym powodem udzielanej pomocy dla rodzin było ubóstwo (67,0%). W 2016 roku odsetek rodzin, które korzystały z tego powodu zmniejszył się do 47,0%. W badanych latach na stałym poziomie pozostawał odsetek rodzin, które zostały objęte wsparciem z tytułu bezrobocia (ponad 39%). Niepokojącym faktem staje się zwiększanie odsetka rodzin, które korzystają z pomocy społecznej z powodu występującej długotrwałej lub ciężkiej choroby któregoś z domowników. Udział procentowy tych rodzin w 2016 roku wyniósł 29,0%. Dynamika zjawiska wykazała także znaczne zmniejszenie się odsetka rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu występującej bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i alkoholizmu. Przy ogólnej zmniejszającej się liczbie rodzin korzystających ze wsparcia tutejszej pomocy społecznej, zaobserwowano zwiększenie się liczby osób (również odsetka) korzystających z powodu już omawianej długotrwałej choroby, jak również i przemocy w rodzinie, narkomanii i trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Tabela 34. Dominujące powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Ziębice w latach 2014-2016

Powód przyznania pomocy	2014 rok		2016 rok	
	liczba rodzin	%	liczba rodzin	%
Ubóstwo	583	67,9	349	47,0
Sieroctwo	1	0,1	0	0,0
Bezdomność	7	0,8	6	0,8
Potrzeba ochrony macierzyństwa	16	1,9	15	2,0
W tym: wielodzietność	13	1,5	12	1,6
Bezrobocie	336	39,1	292	39,4
Niepełnosprawność	280	32,6	206	27,8
Długotrwała lub ciężka choroba	151	17,6	215	29,0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	130	15,1	53	7,1
W tym: rodziny niepełne	72	8,4	33	4,4
W tym: rodziny wielodzietne	55	6,4	8	1,1
Przemoc w rodzinie	15	1,7	32	4,3
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0,0	0	0,0
Alkoholizm	60	7,0	34	4,6
Narkomania	2	0,2	3	0,4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	0,6	11	1,5
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0,0	0	0,0
Zdarzenie losowe	10	1,2	4	0,5
Sytuacja kryzysowa	0	0,0	0	0,0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0,0	0	0,0

„Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

O skali zagrożenia wykluczeniem społecznym świadczy także liczba dzieci i młodzieży oraz osób objętych programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Pomoc w zakresie dożywiania skierowana jest w szczególności do: dzieci do siódmego roku życia, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, a także osób które własnym staraniem w szczególności ze względu na wiek lub niepełnosprawność nie są w stanie zapewnić sobie posiłku.

Ogólna liczba osób objętych programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynosiła w 2014 roku 779 osób. Odnotowano spadek liczby osób w 2016 roku do 629. Dzięki programowi, o którym mowa, udzielana jest pomoc w formie: posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności. Z posiłku skorzystało w 2016 roku 265 osób, co stanowiło 42,1% ogółu osób korzystających programu. Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej stanowiły 16,9% ogółu osób objętych programem. Szczegółowe dane zawarto w tabeli.

Tabela 35. Liczba osób objęta pomocą w ramach programu: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w Gminie Ziębice w latach 2014 i 2016

		Rzeczywista liczba osób objętych programem ogółem	Liczba osób korzystających z posiłku (razem)
2014 rok	Liczba osób objętych Programem	779	359
	Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	135	78
	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	260	183
	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	397	107
2016 rok	Liczba osób objętych Programem	629	265
	Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	106	54
	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	188	143
	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	351	79

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,

a także rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej. Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny.

Łączna liczba rodzin objętych pracą socjalną w 2014 roku wynosiła 558, a w 2016 roku wzrosła do 564. W pierwszym roku badania zawarto 43 kontrakty socjalne, a w 2016 roku liczba kontraktów zwiększyła się do 55.

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.¹¹

Z tej formy pomocy w 2014 roku skorzystało 124 osób, a w 2016 roku 147 osób. Zatem zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze wzrasta.

Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.

Zgodnie z Ustawą z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka. Przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

Wg danych za okres od czerwca do grudnia 2016 roku na terenie Gminy Ziębice wypłacono 15 263 świadczenia z tego tytułu.

¹¹ opracowano na podstawie: <https://www.mpips.gov.pl/pomoc-spoeczna/formy-udzielanej-pomocy/uslugi-opiekuncze--i--specjalistyczne-uslugi-opiekuncze/>

17. INSTYTUCJONALNE FORMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Dom Pomocy Społecznej w Ziębicach

Dom Pomocy Społecznej w Ziębicach jest to placówka, której zadaniem jest zapewnienie mieszkańcom całodobowej opieki pielęgnacyjnej oraz zaspokojenie ich niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych, społecznych i religijnych w formach i zakresie wynikających z indywidualnych potrzeb na poziomie obowiązującego standardu. Dom przeznaczony jest zarówno dla kobiet i mężczyzn, na okres długoterminowy. Do Domu przyjmowane są osoby starsze i przewlekle chore. Dom przeznaczony jest dla 120 mieszkańców, pozbawiony barier architektonicznych i w pełni przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Znajdują się tu pomieszczenia: biblioteka, jadalnia, pokój dzienny, pracownia terapii zajęciowej, sala rehabilitacyjna oraz gabinet zabiegowy.

Budynek jest otoczony ogrodem dającym możliwość aktywnego wypoczynku z ławkami, huśtawkami dającymi możliwość urozmaicenia pobytu mieszkańcom. Dom zapewnia opiekę lekarską, pielęgniarzką rehabilitacyjną, socjalną.¹²

Dom Pomocy Społecznej „Złota Jesień” w Ziębicach

Dom Pomocy Społecznej „Złota Jesień” przeznaczony jest dla osób chorych, samotnych, potrzebujących pomocy osób trzecich. Przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku obojga płci oraz przewlekle somatycznie chorych wymagających stałej opieki pielęgnacyjnej i opiekuńczej. Maksymalnie może przebywać w nim 22 osób. Wyposażony jest w windę, system p/pożarowy, system przywoławczo-alarmowy oraz pozbawiony jest barier architektonicznych.¹³

Dom Opieki w Henrykowie

Dom Opieki św. Jadwigi Śląskiej Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Henrykowie został powołany do życia w 1998r. na mocy Dekretu Erekcyjnego Jego Eminencji Kardynała Henryka Gulbinowicza. W domu opieki mogą łącznie przebywać 73 osoby (zarówno mężczyźni

¹² http://domy.dps.pl/prezentacja/dom_pomocy_spolecznej_4/szczegoly

¹³ <http://www.dpszlotajesien.pl/index.html>

jak i kobiety). Na terenie domu znajduje się kaplica, pokój dziennego pobytu, dyżurka lekarska, pokoje dwu-trzy i czteroosobowe z węzłami sanitarnymi. Mieszkańców przyjmuje lekarz rodzinny, psychiatra i lekarz rehabilitacji. Na miejscu jest oddział rehabilitacji. Mieszkańcami opiekuje się 48 osób personelu. Dom sprawuje całodobową opiekę. Zapewnia realizację usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających. Pomocą mieszkańcom służy pracownik socjalny. Zapewnia pomoc lekarzy specjalistów z terenu dolnego śląska. przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych. Siedziba placówki mieści się w kompleksie pocysterskich budynków obok Seminarium Duchownego, Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego i Warsztatu Terapii Zajęciowej.

18. PROGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Zmiany demograficzne do roku 2025 oznaczają dalszy wzrost osób w wieku senioralnym. Należy podejmować działania zarówno w obszarze opieki jak i aktywizacji osób w wieku starszym. W zakresie opieki decydujące o możliwości jak najdłuższego przebywania w dotychczasowym środowisku, poprzez realizację szeroko rozumianej pracy socjalnej z tą grupą społeczną. Osoba, która z powodu stanu zdrowia, nie może przebywać w miejscu zamieszkania powinna trafić do placówki całodobowej dostosowanej do jej indywidualnych potrzeb. Konieczne jest też systematyczne monitorowanie sytuacji demograficznej gminy. W obszarze aktywizacji należy zadbać o wyrównanie dostępu do usług społecznych, np. klubów, placówek edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjno-sportowych. Uwaga lokalnych polityków społecznych powinna koncentrować się nie tylko na pomocy dla samych seniorów, ale także ich rodzin.

Wraz ze starzeniem się populacji wzrasta liczba osób długotrwale chorych i niepełnosprawnych. Osoby te są bardzo zróżnicowaną grupą, konieczna jest zatem polityka, która będzie respektować tę różnorodność. Szczególnej uwagi wymagają osoby o złożonych, wielorakich potrzebach uzależniających je od pomocy innych oraz ich rodziny. Rodziny posiadające niepełnosprawne dzieci wymagają szczególnej uwagi jeżeli chodzi o ich edukację i aktywny udział w społeczeństwie. Sporych wysiłków wymaga rehabilitacja społeczna i zawodowa osób chorych psychicznie, których systematycznie przybywa, oraz budowa dla tej grupy osób systemu wsparcia.

System opieki nad dzieckiem pozbawionym właściwej opieki rodziców winien dalej rozwijać się zgodnie z potrzebami społecznymi, czyli m.in. proponować działania profilaktyczne i osłonowe dla rodzin niewydolnych wychowawczo, tak by jak najdłużej utrzymać dziecko w środowisku rodzinnym poprzez wsparcie systemowe w formie asystenta rodziny oraz specjalistyczne poradnictwo w formach indywidualnych oraz grupowych. Wzmacnianie rodziny, wraz z rozwojem atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego adresowanych do dzieci i młodzieży, winno przełożyć się na ograniczenie rozwoju zachowań o charakterze niedostosowania społecznego oraz patologii społecznej.

Pozycja członków rodziny na rynku pracy silnie wpływa na sytuację finansową gospodarstw domowych. Sytuacja danej osoby na rynku pracy jest uzależniona od poziomu wykształcenia, płci i wieku. Bardzo wyraźnie widać, że wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia maleje zagrożenie ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym. Posiadane kwalifikacje oraz kompetencje społeczne zwiększają szansę osób wykluczonych na aktywny udział na

otwartym rynku pracy. Tym samym beneficjenci pomocy społecznej wymagają profesjonalnego wsparcia w ramach realizowanej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych. Konieczne zatem jest doszkalać kadry w tym zakresie. Niezbędne jest również aby były podejmowane aktywne działania MGOPS na rzecz ich klientów w szczególności osób pozostających bez pracy.

Również zabezpieczenie socjalne (świadczenia materialne) stają się niezbędnym elementem systemu pomocy celem zmiany ich sytuacji materialnej jak również społeczno- zawodowej i tym samym rodzinnej. Bez tego typu form wsparcia liczba rodzin wykluczonych społecznie będzie systematycznie rosła. Konieczne jest zatem monitorowanie występujących problemów społecznych na obszarze gminy.

19. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring rozumiany jest jako proces systematycznego zbierania i analizowania danych ilościowych i jakościowych dotyczących prowadzonych działań, wdrażanych projektów bądź całej strategii, tak w aspekcie finansowym jak i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji strategii z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i wytyczonymi celami. Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych.

Ewaluacja jest częścią procesu podejmowania decyzji. Ewaluację strategii należy rozumieć jako systematyczne zbieranie informacji na temat działań, charakterystyki i efektów programu w celu ocenienia strategii, poprawy jej skuteczności oraz/lub wsparcia procesu decyzyjnego dotyczącego przyszłego programowania¹⁴.

Cele prowadzenia ewaluacji można ująć w czterech zasadniczych punktach:

1. Kontrola nad działaniem władz publicznych oraz zwiększanie przejrzystości tych działań,
2. Zwiększanie skuteczności i efektywności projektów i programów podejmowanych przez sektor publiczny;
3. Kształtowanie kierunków i priorytetów działalności sektora publicznego,
4. Poznawanie mechanizmów programów i projektów¹⁵.

Realizacja działań przewidzianych w celach operacyjnych niniejszej strategii odbywać się będzie w ramach kompetencji poszczególnych komórek organizacyjnych gminy. Potwierdzeniem osiągnięcia wskaźników realizacji działań, o których mowa w niniejszym dokumencie, będzie coroczne sprawozdanie z realizacji strategii.

W ramach struktury Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zostanie powołany Zespół ds. Strategii. Zespół powinien się zbierać przynajmniej raz w roku w celu oceny poziomu wdrożenia poszczególnych celów i kierunków działań zawartych w niniejszym dokumencie.

¹⁴ T. Kierzkowski, Ocena (ewaluacja) programów i projektów o charakterze społeczno-gospodarczym w kontekście przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, Warszawa 2002, s. 19–20.

¹⁵ Tamże, str. 11

20. PLANOWANIE SPOŁECZNE W STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Realizacja przez gminę lokalnej polityki społecznej odbywa się na podstawie dokumentów strategicznych planowania społecznego. Pierwszym z nich to strategia zintegrowanego rozwoju (ustawa o samorządach i przestrzennym zagospodarowaniu kraju). Druga to strategia rozwiązywania problemów społecznych wyznaczająca de facto cele realizowanej przez samorząd lokalnej polityki społecznej. Przedmiotowe cele polityki społecznej wyznaczają dziedziny, czyli obszary polityki społecznej – rozumianej nie tylko jako działalność praktyczna państwa, ale również jako nauka. Za fundamentalne dziedziny polityki społecznej uznaje się zatem:

- Politykę ludnościową i rodzinną
- Politykę w dziedzinie zatrudnienia, płac, warunków i ochrony pracy;
- Politykę mieszkaniową;
- Politykę w zakresie ochrony zdrowia;
- Politykę oświatową;
- Politykę kulturalną;
- Politykę w zakresie zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej;
- Politykę w zakresie bezpieczeństwa publicznego
- Poziom zorganizowania społeczeństwa obywatelskiego, grup obywatelskich inicjatyw itp.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Ziębice na lata 2018-2025 obejmuje fundamentalne dziedziny polityki społecznej i tym samym staje się dokumentem planistycznym w zakresie lokalnej polityki społecznej, a nie jak to często bywa dokumentem strategicznym w zakresie pomocy społecznej.

21. METODA TWORZENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Przy tworzeniu strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Ziębice wybrano metodę Aktywnego Planowania Strategii jako najbardziej odpowiednią dla efektywnego i wielokierunkowego przygotowania kierunków polityki społecznej. Planowanie społeczne oparte na tej metodzie bazuje na bezpośrednich wynikach diagnozy społecznej gminy oraz wiedzy ekspertów.

Prezentacja wyników badań dotycząca mieszkańców gminy, składa się z analizy dokumentów pozyskanych z tutejszego ośrodka: sprawozdania MPiPS z udzielonych świadczeń pomocy społecznej, sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, sprawozdania rzeczowo – finansowe z wykonania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, sprawozdanie z realizacji zadań wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny, sprawozdanie z wykonania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, sprawozdanie z wydatkowania zadania wynikającego z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Do opracowania Strategii wykorzystano materiały sprawozdawcze z Powiatowego Urzędu Pracy, z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Dzierżoniowie, dane z Urzędu Gminy (Referat Spraw Mieszkaniowych, Urząd Stanu Cywilnego), Komendy Powiatowej Policji, dane oświatowe, dane Ziębickiego Centrum Kultury, z Głównego Urzędu Statystycznego, a także dokumenty programowe polityki społecznej.

Cele i zadania określone i zaakceptowane w trakcie warsztatów przyczyniły się zarówno do rozwiązywania bieżących problemów społecznych, a także do zaplanowania działań w zakresie aktywnej polityki społecznej.

Proces konstruowania głównych kierunków polityki społecznej przebiegał według omówionych poniżej czterech etapów:

- 1. Analiza problemów** - której celem było zidentyfikowanie głównych grup problemów i kwestii społecznych w gminie w oparciu o wyniki diagnozy oraz dostępne analizy dotyczące poszczególnych działów polityki społecznej i uporządkowanie ich w związku przyczynowo – skutkowe.
- 2. Analiza głównych celów polityki społecznej** - które umożliwiły wskazanie i identyfikację strategicznych celów i ich wzajemnej zależności zgodnie z kryterium „cel –

środek do jego osiągnięcia”. Celowi generalnemu strategii przypisano cele strategiczne oraz kierunki działań szczegółowych oraz wskazano tzw. przedsięwzięcia, które stanowią podstawę do projektowania projektów socjalnych oraz programów szczegółowych.

3. Określenie wskaźników realizacji - które umożliwiły wskazanie stopnia realizacji założonych celów w poszczególnych dziedzinach polityki społecznej. Założono, iż wskaźniki realizacji wskazują zakładaną wartość do osiągnięcia w horyzoncie czasowym do 2025 roku. Niemniej monitoring i ewaluacja stopnia realizacji będzie dokonywana nie rzadziej niż raz w roku. Ze względu na fakt, że strategia będzie obowiązywała od 2018 roku pierwsza cenzura ewaluacyjna zostanie dokonana w roku 2019.

4. Określenie ram finansowych - które określają limit środków, które gmina zamierza przeznaczyć na realizację. Określenie ram finansowych na poziomie celów strategicznych poprzedzono analizą kosztów poszczególnych przedsięwzięć w ramach celów strategicznych możliwych źródeł finansowania oraz prognozą finansową na poszczególne lata realizacji strategii. W rozdziale pt. ramy finansowe zawarto adnotacje, iż zastrzega się możliwość dokonywania korekt ram finansowych ze względu na możliwość dostępności środków finansowych własnych oraz zewnętrznych ze względu na fakt, iż określone ramy finansowe opierają się wyłącznie na prognozie finansowej, która może ulec zmianie.

Wychodząc naprzeciw problemom, władze samorządowe realizujące zadania własne wynikające z wielu ustaw i rozporządzeń, przeprowadziły proces planowania społecznego: od inwentaryzacji zjawisk i problemów społecznych poprzez ich diagnozę do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, która stanowi wyznacznik i podstawę do dalszego planowania społecznego w postaci gminnych programów i projektów z zakresu polityki społecznej.

Naczelną przesłanką przygotowania strategii była koncepcja zrównoważonego rozwoju społecznego i aktywnej polityki społecznej. Ta pierwsza nakazuje brać pod uwagę w trakcie planowania społecznego wszystkie obszary polityki społecznej. Natomiast aktywna polityka społeczna oznacza opracowanie i wdrażanie wygenerowanych w procesie planowania społecznego aktywnych form oddziaływania na zidentyfikowane grupy problemowe.

W celu usprawnienia lektury strategii zastosowano technikę używaną w tego typu dokumentach, polegającą na szeregowym identyfikowaniu konkretnego przedsięwzięcia. Sposób oznaczania struktury priorytetów, celów, kierunków i przedsięwzięć w strategii ukazuje schemat:

22. IDENTYFIKACJA CELU GENERALNEGO I PRIORYTETÓW

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz konsultacji z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Żiębicach przyjęto za cel generalny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2025:

ORGANIZOWANIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH OGRANICZANIU OBSZARÓW WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO

Cel generalny będzie realizowany poprzez wyznaczone cele strategiczne:

I. ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ

II. ZAPOBIEGANIE BEZROBOCIU I ŁAGODZENIE JEGO SKUTKÓW

III. ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

IV. TWORZENIE GODNYCH WARUNKÓW ZAMIESZKANIA DLA WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW

V. TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU KAPITAŁU KULTUROWEGO I EDUKACYJNEGO

VI. TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ZDROWIU

VII. TWORZENIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW ROZWOJU DLA RODZIN Z DZIEĆMI

23. CELE STRATEGICZNE, KIERUNKI DZIAŁANIA I PRZEDSIĘWZIĘCIA

Nr Kierunku	Kierunek działań strategicznych	Numer Przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie
CEL STRATEGICZNY: 1 - ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ			
K1	Diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych	K1P1	Monitorowanie problemów społecznych
K2	Współpraca z instytucjami i/lub podmiotami działającymi w obszarze integracji społecznej i zawodowej	K2P1	Współpraca instytucji działających na rzecz wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
		K2P2	Współpraca instytucji działających na rzecz osób bezrobotnych
		K2P3	Współpraca instytucji kulturalnych, oświatowych, placówek ochrony zdrowia
K3	System wsparcia na rzecz osób ubogich i podlegających wykluczeniu społecznemu	K3P1	Zmniejszenie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową realizowaną przez MGOPS
		K3P2	Realizacja pracy socjalnej przez pracowników MGOPS na rzecz osób wykluczonych społecznie
		K3P3	Realizacja efektywnych form wsparcia na rzecz osób wykluczonych społecznie poprzez realizację projektów finansowanych ze środków europejskich
K4	Prowadzenie działań z zakresu wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz doznających przemocy	K4P1	Opracowywanie i realizacja gminnego programu z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii
		K4P2	Współpraca z Ośrodkami Lecznictwa Odwykowego
		K4P3	Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
K4P4	Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa osobom z problemem uzależnień		
K5	Zintegrowany system pomocy rodzinie dysfunkcyjnej	K5P1	Realizacja 3 - letniego programu wspierania rodziny

		K5P2	Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych
		K5P3	Realizacja przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Programu w zakresie dożywiania
		K5P4	Zapewnienie dostępu do specjalistów z zakresu pracy z rodziną nie-wydolną wychowawczo (asystent rodziny)
CEL STRATEGICZNY 2: ZAPOBIEGANIE BEZROBOCIU I ŁAGODZENIE JEGO SKUTKÓW			
K6	System wsparcia na rzecz osób bezrobotnych	K6P1	Praca socjalna z osobami/rodzinami w których występuje problem bezrobocia i które zostały objęte wsparciem MGOPS
		K6P2	Realizacja efektywnych form pomocy osobom bezrobotnym poprzez realizację projektów finansowanych ze środków europejskich
CEL STRATEGICZNY 3 - ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH			
K7	Stały monitoring sytuacji demograficznej gminy	K7P1	Diagnozowanie liczby osób starszych i niepełnosprawnych
		K8P1	Zapewnienie wsparcia materialnego dla osób starszych i niepełnosprawnych
K8	Rozwijanie form wsparcia i pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	K8P2	Zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej – stała współpraca z Domem Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Ziębicach oraz Domem Opieki w Henrykowie
		K8P3	Zapewnienie aktywnego udziału osobom starszym w życiu kulturalnym np. kontynuacja działalności UTW
		K8P4	Zapewnienie dostępności do usług opiekuńczych, zdrowotnych, diagnostycznych i rehabilitacji dla osób starszych i niepełnosprawnych
Cel strategiczny 4 - TWORZENIE GODNYCH WARUNKÓW ZAMIESZKANIA DLA WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW			
K9	Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa	K9P1	Pełna dostępność do mieszkań socjalnych i komunalnych
		K9P2	Utworzenie mieszkania chronionego
CEL STRATEGICZNY 5 - TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU KAPITAŁU KULTUROWEGO I EDUKACYJNEGO			
K10	Zagospodarowanie czasu wolnego dla mieszkańców i zapewnienie dostępu do placówek kulturalnych i edukacyjnych	K10P1	Organizacja czasu pozalekcyjnego dla dzieci i młodzieży na terenie szkoły np. zajęcia świetlicowe

	K10P2	Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty zajęć kulturalnych i sportowych
	K10P3	Zapewnienie oferty kulturalnej i edukacyjnej dla osób starszych np. kontynuacja działań UTW
	K10P4	Zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczo-wychowawczym
	K10P5	Realizacja projektów w obszarze edukacji i/lub kultury ze środków zewnętrznych dostosowanych do przeprowadzonej analizy potrzeb
CEL STRATEGICZNY 6 - TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ZDROWIU		
K11	K11P1	Pełna dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej
	K11P2	Dostępność do specjalistycznych usług medycznych na terenie gminy
K12	K12P1	Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia oraz profilaktyki zdrowia (współpraca placówek oświatowych, władz samorządowych, organizacji, instytucji i społeczności lokalnej)
CEL STRATEGICZNY 7 - TWORZENIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW ROZWOJU DLA RODZIN Z DZIEĆMI		
K13	K13P1	Organizacja imprez integracyjnych dla całych rodzin- współpraca Urzędu Miejskiego, szkół, przedszkoli, Ziębickiego Centrum Kultury, Gminnego Centrum Edukacji i Sportu
	K13P2	Organizacja rodzinnych zawodów sportowych z wykorzystaniem bazy rekreacyjnej i sportowej - współpraca Urzędu Miejskiego, szkół, przedszkoli, Ziębickiego Centrum Kultury, Gminnego Centrum Edukacji i Sportu
K14	K14P1	Realizacja systemu stypendialnego dla dzieci i młodzieży
	K14P2	Realizacja Programów wsparcia materialnego rodzin np. Karta Dużej Rodziny, Rodzina 500+, Program „Za Życiem”

24. WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

Przedsięwzięcie	Nazwa wskaźnika	Minimalna wartość kumulatywna wskaźnika w latach 2018-2025
CEL STRATEGICZNY: 1 - ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ		
Monitorowanie problemów społecznych	Liczba raportów z monitoringu	8
Współpraca instytucji działających na rzecz osób bezrobotnych	Liczba podmiotów, z którymi zawarto porozumienie i/lub podpisano list intencyjny o współpracy (filia PUP Ziębice)	1
Zmniejszenie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową realizowaną przez MGOPS	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	2792
Realizacja pracy socjalnej przez pracowników MGOPS na rzecz osób wykluczonych społecznie	Liczba rodzin objętych pracą socjalną	4512
Realizacja efektywnych form wsparcia na rzecz osób wykluczonych społecznie poprzez realizację projektów finansowanych ze środków europejskich	Liczba projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	1
Opracowywanie i realizacja gminnego programu z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii	Liczba programów	8
Współpraca z Ośrodkami Lecznictwa Odwykowego	Liczba skierowanych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym	16
Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Liczba programów	1
Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa osobom z problemem uzależnień	Liczba osób z problemem alkoholowym, którym udzielono porady w Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym	480
Realizacja 3 - letniego programu wspierania rodziny	Liczba programów	1

Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	Liczba rodzin objętych wsparciem MGOPS z tytułu niewydolności opiekuńczo - wychowawczej	424
Realizacja przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Programu w zakresie dożywiania	Liczba osób objętych programem dożywiania	2120
Zapewnienie dostępu do specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną wychowawczo (asystent rodziny)	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta	88
CEL STRATEGICZNY 2: ZAPOBIEGANIE BEZROBOCIU I ŁAGODZENIE JEGO SKUTKÓW		
Praca socjalna z osobami/rodzinami w których występuje problem bezrobocia i które zostały objęte wsparciem MGOPS	Liczba rodzin objęta pomocą MGOPS z powodu bezrobocia	2336
Realizacja efektywnych form pomocy osobom bezrobotnym poprzez realizację projektów finansowanych ze środków europejskich	Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte projektami finansowanymi ze środków europejskich	20
CEL STRATEGICZNY 3- ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH		
Diagnozowanie liczby osób starszych i niepełnosprawnych	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	31200
Zapewnienie wsparcia materialnego dla osób starszych i niepełnosprawnych	Liczba osób niepełnosprawnych wspieranych przez MGOPS	206
Zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej (współpraca w DPS)	Liczba osób skierowanych do DPS	40
Zapewnienie dostępności do usług opiekuńczych, zdrowotnych, diagnostycznych i rehabilitacji dla osób starszych i niepełnosprawnych	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	1176
Cel strategiczny 4- TWORZENIE GODNYCH WARUNKÓW ZAMIESZKANIA DLA WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW		
Pełna dostępność do mieszkań socjalnych i komunalnych	Liczba budynków w zasobie mieszkaniowym gminy	39
Utworzenie mieszkania chronionego	Liczba mieszkań chronionych	1
CEL STRATEGICZNY 5 -TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU KAPITAŁU KULTUROWEGO I EDUKACYJNEGO		
Organizacja czasu pozalekcyjnego dla dzieci i młodzieży na terenie szkoły np. zajęcia świetlicowe	Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia świetlicowe	4160

Zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczo-wychowawczym	Liczba placówek wsparcia dziennego	1
Realizacja projektów w obszarze edukacji i/lub kultury ze środków zewnętrznych dostosowanych do przeprowadzonej analizy potrzeb	Liczba programów/projektów w obszarze edukacji/kultury ze środków zewnętrznych	50
CEL STRATEGICZNY 6 - TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ZDROWIU		
Pełna dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej	Liczba placówek podstawowej opieki zdrowotnej	4
CEL STRATEGICZNY 7 - TWORZENIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW ROZWOJU DLA RODZIN Z DZIEĆMI		
Organizacja imprez integracyjnych dla całych rodzin- współpraca placówek kulturalnych, oświatowych, Urzędu Miasta	Liczba imprez organizowanych dla całych rodzin	14
Realizacja Programów wsparcia materialnego rodzin np. Karta Dużej Rodziny, Rodzina 500+, Program „Za Życiem”	Liczba rodzin objętych KDR	144
	Liczba wydanych świadczeń z Programu Rodzina 500+	122104
	Liczba rodzin objętych programem „Za życiem”	8

25. HARMONOGRAM, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Cel strategiczny: 1 - ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ										
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania
Monitorowanie problemów społecznych	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Współpraca instytucji działających na rzecz wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS, PUP, PCPR, DPS, Dom Opieki, GCIS, ZCK	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Współpraca instytucji działających na rzecz osób bezrobotnych	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS, PUP	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Współpraca instytucji kulturalnych, oświatowych oraz działających na rzecz wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	x	x	x	x	x	x	x	x	Jednostki organizacyjne miasta, ZCK, MGOPS, placówki oświatowe	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zmniejszenie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową realizowaną przez MGOPS	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja pracy socjalnej przez pracowników MGOPS na rzecz osób wykluczonych społecznie	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Realizacja efektywnych form wsparcia na rzecz osób wykluczonych społecznie poprzez realizację projektów finansowanych ze środków europejskich	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Opracowywanie i realizacja gminnego programu z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, GKRPA	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Współpraca z Ośrodkami Lecznictwa Odwykowego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS, GKRPA	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS, GKRPA	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa osobom z problemem uzależnień	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS, GKRPA	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja 3 - letniego programu wspierania rodziny	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Programu w zakresie dożywiania	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Zapewnienie dostępu do specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną wychowawczo (asystent rodziny)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
	x	x	x	x	x	x	x	x		
Cel strategiczny 2: ZAPOBIEGANIE BEZROBOCIU I ŁAGODZENIE JEGO SKUTKÓW										
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania
Praca socjalna z osobami/rodzinami w których występuje problem bezrobocia i które zostały objęte wsparciem MGOPS	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja efektywnych form pomocy osobom bezrobotnym poprzez realizację projektów finansowanych ze środków europejskich	x	x	x						Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS, PUP	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Cel strategiczny 3- ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH										
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania
Diagnozowanie liczby osób starszych i niepełnosprawnych	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, USC, Zespół ds. Orzekania, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie wsparcia materialnego dla osób starszych i niepełnosprawnych	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej (współpraca w DPS)	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta, MGOPS DPS w Ziębicach, Dom Opieki w Henrykowie i	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania
Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty zajęć kulturalnych i sportowych	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta, placówki oświatowe, ZCK, GCEiS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie oferty kulturalnej i edukacyjnej dla osób starszych np. kontynuacja działań UTW	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta, ZCK, GCEiS, UTW	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczo-wychowawczym	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta, placówki wsparcia dziennego	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja projektów w obszarze edukacji i/lub kultury ze środków zewnętrznych dostosowanych do przeprowadzonej analizy potrzeb	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta, placówki oświatowe, ZCK, GCEiS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Cel strategiczny 6 - TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ZDROWIU										
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania
Pełna dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta, placówki zdrowia	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Dostępność do specjalistycznych usług medycznych na terenie gminy	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta, placówki zdrowia	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia oraz profilaktyki zdrowia	x	x	x	x	x	x	x	x	Urząd Miejski, placówki zdrowia, MGOPS, placówki oświatowe, NGO, społeczność lokalna	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Cel strategiczny 7 - TWORZENIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW ROZWOJU DLA RODZIN Z DZIEĆMI

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania
Organizacja imprez integracyjnych dla całych rodzin- współpraca placówek kulturalnych, oświatowych, Urzędu Miasta	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta, ZCK, GSEiS, Urząd Miasta, placówki oświatowe, NGO, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Organizacja rodzinnych zawodów sportowych z wykorzystaniem bazy rekreacyjnej i sportowej	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta, ZCK, GSEiS, Urząd Miasta, placówki oświatowe, NGO, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja systemu stypendialnego dla dzieci i młodzieży	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta, oświata	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja Programów wsparcia materialnego rodzin np. Karta Dużej Rodziny, Rodzina 500+, Program „Za Życiem”	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby miasta oraz jednostki organizacyjne miasta, MGOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

26. RAMY FINANSOWE

Ramy finansowe w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych określają szacunkowy limit środków, które gmina zamierza przeznaczyć na realizację zadań. Ramy finansowe zawarte w budżecie Gminy Żiębice będą aktualizowane w oparciu o dostępne środki budżetu.

Ponadto przewiduje się możliwość pozyskiwanych środków zewnętrznych (np. funduszy krajowych, Unii Europejskiej) przy czym możliwość zewnętrznego wsparcia zależeć będzie od wielkości środków przeznaczonych przez Unię Europejską na wsparcie rozwoju społecznego w Polsce, zasad podziału środków unijnych pomiędzy poszczególne województwa, zdolności przygotowania i realizacji konkretnych projektów dla Gminy Żiębice w sferze społecznej.

Cele strategiczny	Rok	Kwota
1.ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ 2.ZAPOBIEGANIE BEZROBOCIU I ŁAGODZENIE JEGO SKUTKÓW	2018	1 987 769
	2019	1 991 745
	2020	1 995 728
	2021	1 999 719
	2022	2 003 719
	2023	2 007 726
	2024	2 011 742
	2025	2 015 765
	3.ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	2018
2019		564 910
2020		566 039
2021		567 171
2022		568 306
2023		569 442
2024		570 581
2025		571 722
4. TWORZENIE GODNYCH WARUNKÓW ZAMIESZKANIA DLA WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW	2018	0
	2019	0
	2020	0
	2021	0
	2022	0
	2023	50 000
	2024	20 000

	2025	20 000
5. TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU KAPITAŁU KULTUROWEGO I EDUKACYJNEGO	2018	120 000
	2019	120 000
	2020	120 000
	2021	120 000
	2022	120 000
	2023	120 000
	2024	120 000
	2025	120 000
	6. TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ZDROWIU	2018
2019		0
2020		0
2021		0
2022		0
2023		0
2024		0
2025		0
7. TWORZENIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW ROZWOJU DLA RODZIN Z DZIEĆMI	2018	9 306 769
	2019	9 325 383
	2020	9 344 033
	2021	9 362 721
	2022	9 381 447
	2023	9 400 210
	2024	9 419 010
	2025	9 437 848

27. SPISA TABEL, WYKRESÓW I MAP

Tabela 1. Powierzchnia użytkowa (ha) Gminy Ziębice	13
Tabela 2. Liczba ludności Gminy Ziębice ze względu na płeć w latach 2014-2016.....	14
Tabela 3. Liczba mieszkańców Gminy Ziębice wg miejscowości zamieszkania w latach 2014-2016.....	15
Tabela 4. Ekonomiczne grupy wiekowe mieszkańców Gminy Ziębice w latach 2014-2016	18
Tabela 5. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Gminie Ziębice w 2016 roku.....	19
Tabela 6. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli publicznych i niepublicznych na terenie Gminy Ziębice w roku szkolnym 2016/2017	21
Tabela 7. Liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie Gminy Ziębice w roku szkolnym 2016/2017.....	22
Tabela 8. Liczba udzielonych porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej gminach powiatu ząbkowickiego w 2016 roku	26
Tabela 9. Ludność przypadająca na aptekę ogólnodostępną wg gmin powiatu ząbkowickiego w 2016 roku ..	27
Tabela 10. Ogólna liczba mieszkańców Gminy Ziębice zarejestrowanych w PUP wg płci w latach 2014-2016	31
Tabela 11. Liczba mieszkańców Gminy Ziębice zarejestrowanych w PUP w latach 2014 - 2016, wg czasu pozostawania bez pracy.....	31
Tabela 12. Liczba mieszkańców Gminy Ziębice zarejestrowanych w PUP w latach 2014 - 2016, wg wieku..	32
Tabela 13. Liczba mieszkańców Gminy Ziębice, zarejestrowanych w PUP, w latach 2014 - 2016, wg wykształcenia.....	32
Tabela 14. Liczba mieszkańców Gminy Ziębice, zarejestrowanych w PUP, w latach 2014 - 2016, wg stażu pracy.....	32
Tabela 15. Liczba mieszkańców Gminy Ziębice, zarejestrowanych w PUP, w latach 2014 - 2016, wg miejscowości zamieszkania	33
Tabela 16. Liczba osób niepełnosprawnych z orzeczoną niepełnosprawnością, zamieszkałych na terenie gmin powiatu ząbkowickiego wg liczby symboli przyczyny niepełnosprawności i grup wiekowych w 2016 roku .	38
Tabela 17. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności wśród osób do 16 roku życia mieszkających na terenie Gminy Ziębice w 2016 roku, wg symbolu przyczyny niepełnosprawności	38
Tabela 18. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności wśród osób powyżej 16 roku życia mieszkających na terenie Gminy Ziębice w 2016 roku, wg symbolu przyczyny niepełnosprawności	39
Tabela 19. Liczba osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Ziębice, wg stopnia niepełnosprawności, w 2016 roku.....	39
Tabela 20. Liczba osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Ziębice wg wieku w 2016 roku	40
Tabela 21. Liczba osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Ziębice wg symbolu i stopnia niepełnosprawności w 2016 roku	40
Tabela 22. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych do spraw przemocy w rodzinie na terenie Gminy Ziębice w latach 2014 i 2016	41
Tabela 23. Formy poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie na terenie Gminy Ziębice w latach 2014-2016	42
Tabela 24. Procedura „Niebieskie Karty“ w Gminie Ziębice w 2016 roku	42
Tabela 25. Wybrane rodzaje przestępstw dokonanych na terenie Gminy Ziębice w 2016 roku	43

Tabela 26. Rynek napojów alkoholowych na terenie Gminy Ziębice w 2016 roku.....	45
Tabela 27. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Ziębice w 2016 roku.....	46
Tabela 28. Liczba osób którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym na terenie Gminy Ziębice w 2016 roku	46
Tabela 29. Liczba rodzin objęta pomocą asystenta rodziny na terenie Gminy Ziębice w latach 2014-2016....	47
Tabela 30. Udział procentowy (%) rodzin korzystających ze wsparcia MGOPS w Gminie Ziębice, ze względu na liczbę osób w rodzinie w latach 2014 i 2016.....	50
Tabela 31. Liczba oraz udział procentowy rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w Gminie Ziębice w latach 2014-2016.....	51
Tabela 32. Liczba dzieci w rodzinach niepełnych objętych wsparciem MGOPS w Gminie Ziębice w latach 2014-2016	51
Tabela 33. Liczba rodzin emerytów i rencistów objętych wsparciem MGOPS w Gminie Ziębice w latach 2014 – 2016.....	51
Tabela 34. Dominujące powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Ziębice w latach 2014-2016	52
Tabela 35. Liczba osób objęta pomocą w ramach programu: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w Gminie Ziębice w latach 2014 i 2016	53
Wykres 1. Modele struktury ludności według płci i wieku (piramidy wieku i płci)	17
Wykres 2. Współczynnik skolaryzacji brutto dla gmin powiatu ząbkowickiego w 2016 roku.....	23
Wykres 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego dla powiatów województwa dolnośląskiego w latach 2014 i 2016	30
Wykres 4. Rodziny objęte pomocą społeczną w Gminie Ziębice w latach 2014 i 2016	49
Wykres 5. Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w Gminie Ziębice w latach 2014-2016	50
Mapa 1. Podział administracyjny Gminy Ziębice	12
Mapa 2. Udział procentowy mieszkańców Gminy Ziębice wg miejscowości zamieszkania w 2016 roku	16
Mapa 3. Udział procentowy mieszkańców Gminy Ziębice, zarejestrowanych w PUP w 2016 roku, wg miejscowości zamieszkania	34
Mapa 4. Udział % osób z orzeczoną niepełnosprawnością w stosunku do mieszkańców gmin powiatu ząbkowickiego w 2016 roku	37

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Ziębicach
M. Stolarek
mgr Małgorzata Majewska-Stolarek

UZASADNIENIE

Art.16 b ust. 1 i 17 ust.1 ustawy o pomocy społecznej wskazują, że do zadań własnych o charakterze obowiązkowym gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grupo szczególnego ryzyka. Strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi załącznik do niniejszej uchwały. Jest najważniejszym dokumentem stanowiącym o realizowanej lokalnej polityce społecznej. Uwzględnia m.in. diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określa: cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposoby realizacji strategii i jej ramy finansowe a także wskaźniki realizacji działań.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Przewodnicząca Rady Miejskiej w Ziębicach

mgr Małgorzata Majewska-Stolarek

